

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego wraz z dodatkiem porannym:
W Warszawie: rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75.
 Za odnośnienie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5.
Na prowincji i w Cesarstwie rocznie rs. 12, półrocznie rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1.
Za granicą: miesięcznie rs. 1 kop. 50.
 Numer pojedynczy bez dodatku kop. 5; dodatek poranny kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI.

wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta zrana, nadto wychodzą stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SIEDMDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godziny 8-jej zrana do 8-jej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-jej zrana do 1-jej po południu.

OGŁOSZENIA

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz kop. 20.
Nekrologia: za wiersz 15 kop.
Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop.
Małe ogłoszenia za jeden wiersz po 2 kop. każdy raz, ogłoszenie minimum 20 kop.
Nadesłane: za jeden wiersz garmontowy rs. 1.
 Ogłoszenia do *Kurjera* przyjmuje także Kantor własny *Kurjera* w Łodzi.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon Administr. 517. W Łodzi kantor własny, Piotrkowska 7/281, telefonu nr. 313.

— Jutro w kościele św. Marcina (po-augustjańskim) odprawiona zostanie wotywa przed obrazem Pocieszenia N. Panny Marii, o godz. 9-jej zrana.

— W dniu jutrzejszym, o godzinie 9-jej zrana, w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej w kościele św. Ducha (po-paulińskim) odprawiona będzie ku Jej czci solenna wotywa.

— W kaplicy Pana Jezusa w kościele archikatedralnym św. Jana jutro, o godz. 9-jej zrana, odprawiona będzie solenna wotywa.

— W tymże kościele jutro, o godzinie 4-jej po południu, odprawione będzie nabożeństwo pasyjne.

— W kościele św. Kazimierza (panien sakramentek) jutro odprawione będzie całodzienne nabożeństwo odpustowe ku czci N. Sakramentu. Suma wyjdzie o godzinie 9½ zrana.

— W tymże kościele jutro, o godzinie 4-jej po południu, odprawione będzie nabożeństwo pasyjne z wystawieniem N. Sakramentu, kazaniem i procesją.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Twardy zaiste ofiarował p. Sonnino ziomkom swoim orzech do zgryzienia, proponując im obarczenie całego życia gospodarczego Włoch ciężkimi podatkami, i doprawdy—tylko oplakane położenie finansowe półwyspu da się porównać z drakońską surowością tych śmiałych aż do brutalności pomysłów. Każde państwo uważa sobie za punkt honoru, za znamię powagi i uczciwości międzynarodowej uszanować zobowiązania wobec swych wierzycieli, zwłaszcza zagranicznych. P. Sonnino obala śmiało tę przeszkodę skrupułów etycznych i redukuje kupon renty, który opiewał na 5%, przynosił realnie dziś już tylko 4½, a odtąd przynosić będzie prawnie zaledwo 4%.

Renta francuska przynosi mniej, ale konwersje tamtejsze odbywają się w pomyślniejszych dla wierzycieli warunkach umowy i bezpieczeństwa.

W chwili, kiedy powszechnie objawia się dążność do ulżenia ciężarów rolnictwu, p. Sonnino wydobywa nowych 17 milionów lirów z podwyższenia podatku gruntowego o 2/10; w chwili, kiedy domagają się powszechnie zniżenia podatków konsumcyjnych dla ułatwienia najuboższym warstwom pracującej ludności sposobów do skromnego wyżywienia się, p. Sonnino wyciska nowych osiem milionów ze soli, podwyższa podatek od wszelkich kategorii majątku ruchomego, a więc i od pensji, będącej synonimem ciężkiej pracy, do 20% i wprowadza, od d. 1-go stycznia 1895-go r. nową jeszcze kategorię podatku dochodowego, jeden i ten sam kapitał, dobytej z ciężkiego znoju, podwójnym obciążając ciężarem fiskalnym.

Prawda, że są to warunki materialnie dolegliwe i moralnie gniejące. Sella umiał niegdyś usunąć niedobór budżetowy 300 milj. lżejszymi ofiarami. Ale nie każdy naród i nie każda epoka ma swojego Sella! Baron Sonnino stoi wprawdzie w obliczu 177-miljonowego tylko niedoboru w rocznym budżecie, ale sam dług bieżący skarbu wynosi już pół miljarda, a o amortyzacji stałego długu publicznego już prawie zapomniano, brak gotówki jest tak wielkim, że potrzeba zastawiać rentę w bankach berlińskich! Wśród tak ciężkich okoliczności usprawiedliwiona jest każda, najcięższa ofiara, nawet zaprowadzenie kursu przymusowego waluty. Opinia publiczna Włoch spogląda na elaborat Sonnina z grymasem rozpaczy w oczach, ale ostatecznie wątpić nie można, że parlament na zachwałstwo radykalnej kuracji, przezeń „z ciężkiem sercem” projektowanej, zgodzić się będzie musiał, aby ocalić państwo przed bankructwem.

Z Wiednia pisze do nas pod d. 25-ym b. m. korespondent nasz (A.) co następuje:

„Zaczyna już „transpirować” coś nie coś o tem, co rząd koalicyjny zamierza począć z reformą wyborczą; zaczynają też zagadki wykluczać się (na wiosnę) z tajemniczych obsłonek. Były dwie zagadki: dlaczego hr. Taaffe wniósł ustawę wyborczą, opartą na hasle socjalnych demokratów o powszechnych, równych i bezpośrednich wyborach? oraz dlaczego użył takiej metody postępowania, że właśnie najlepsi przyjaciele musieli go odstąpić? Rozwiązanie pierwszej zagadki jest takie: wzmagające się ruchy robotnicze w Wiedniu spowodowały dyrektora policji tutejszej, p. Stejskala, do przedstawienia cesarzowi memorjału, t. zw. *Immediatgesuch*, w którym wyłożył, że potrzeba, jak to uczyniono we Francji i Niemczech, warstwę tę wciągnąć do legalnej, parlamentarnej pracy, a tem samem odwieść ją z dróg niebezpiecznych. Z tego memorjału wysunęły się dalsze następstwa, których wynikiem była ustawa, opracowana przez ministra Steinbacha. Druga zagadka, co do chybionej metody, nie jest dotąd należycie wyjaśniona. Ot, powinęła się noga hr. Taaffemu, przeceenił potulność zarówno przyjaciół, jak nieprzyjaciół i sam nie zdał sobie sprawy z doniosłości zamierzonego przewrotu; wiadomo, że i Homer czasami drzemał.

Rząd teraźniejszy odziedziczył spadek z dobrodziejstw inwentarza, zobowiązał się wnieść reformę wyborczą. Gdy zaś koalicyjni ministrowie już na jej zasady się zgodzili, więc można najpierw na pewno określić, czego w nowej ustawie nie będzie. Oto nie będzie powszechnego, równego, jedną hordą głosowania, nie będzie zagłuszenia innych warstw ludności i interesów przez proletarijat. Będzie zatem zatrzymany podział na interesy, na kurje, a zarazem

Echa brazylijskie.

Jedne wypadki gonia dziś drugie. Zyjemy tak szybko z łaski pary i elektryczności, że nie mamy czasu pamiętać długo nawet o zdarzeniach bardzo ważnych.

Dawno to, kiedy sprawa brazylijska zepchnęła u nas wszystkie inne „kwestje” na plan ostatni? Tyśiące piór i jezioro atramentu zużyliśmy, całą armję sprawozdawców rozsyłaliśmy po świecie, „paląc się” do wiadomości brazylijskich, zapisując skrętnie najdrobniejszy szczegół. A dziś, gdyby nie świeżo wydana książka Adolfa Dygasińskiego p. t.: „Na złamanie karku” (nakład S. Lewentala) i ciągle telegramy o krwawych sporach między prezydentem Peixoto a generałem de Mello, nie wiedzielibyśmy, że jakaś tam „Bryzolja” w ogóle istnieje.

Handel i przemysł chwala sobie słusznie ten chorobliwy pośpiech drugiej połowy bieżącego stulecia, bo w pogoni za złotem znaczy czas tyle, co gotówka. Telegraf, telefon, kolej służą wybornie kapitalowi, nienasyconemu nigdy, ale nie całą ludzkość handluje i przemysłowa. Wytworna część ludzkości, ta, która chce głębiej czuć, dłużej pamiętać, szerzej myśleć, serdeczniej kochać, która nie lubi ordynaryjnej walki o byt, zaczyna się męczyć gorączkowym życiem naszych czasów. Coraz częściej odzywają się w Europie głosy w rodzaju skarg Tolstoja.

Dygasiński odtworzył w „Na złamanie karku” z dokładnością sumiennego sprawozdawcy dziennikarskiego losy jednej grupy kolonistów, których zładziły obietnice zamorskie.

Mieszkała w Rokitnicy stara Grzędzina z córką Maryną, dziewczką tak swaną, że roilo się koło niej, jak obok jakiejś królowej karnawału. Nie mówiąc o rozmaitych wiejskich parobkach, pisarz prowontowy u dworu, pisarek, co pisarzowi gminnemu pomagał w kancelarji, a nawet syn dziedzica—precz robili słodkie oczy do Maryny.

Ona się z nikim nie wiazała słowem, nie obiecy-

wała, że pójdzie za mąż za tego, czy za drugiego, ale lubiła mieć koło siebie kilku umięgantów. Zwyczajnie, służyła na dworze przy paniach za pokojówkę, nabrała tam min i przywykła do strojów; umiała tak jakoś osobliwie nosić się i szczerzyć zęby, że zwabiała do siebie kawalerów.

Ta Maryja Grzędzianka stała się przyczyną nie-szczęścia całej wsi.

Wracając raz wieczorem do domu, spotkała na drodze człowieka nie starego, nie młodego, porządnie przyodzianego, podobniejszego do szlachcica, niż do chłopca.

— Niech będzie pochwalony—zamówił on pierwszy.

— Na wieki wieków amen.

— A zkadże to panienska?

— Zkadżeby, jak nie z za góry, z Rokitnicy.

— Oj, w Rokitnicy jest dużo zasobnych gospodarzy, ale jest też dosyć i bezrolnych, takich, co głodu często gesto zaznać muszą, a zawsze im bardzo ciężko przychodzi czarny kawałek chleba.

— Juści prawda—odręcze dziewczyna—jeno co na to począć, a mnie to wszystko równo, w chałupie u nas, Bogu dzięki, jeszcze nie ostatnio. Jest krowina, para wieprzków, po ojcu się też zostało, będzie ze dwie morgi gruntu niezgorszego.

— Dwie morgi gruntu, mój Boże. I panienska powiada, że to nie ostatnio? Przecie kobieta taka, jak lania, mogłaby być panią całą gębą. Na taką nie dwie morgi, bo i dwie włóki mało. Jedna krowa, para prosiąt, co to za majątek. Podług urody, coby się jej niejedna szlachcianka powstydzic mogła, powinno być kilka włók gruntu, krów ze dwadzieścia, porządne wozy, bryczka, koni z dziesięć.

— Jakby było to dobrze, ale kiej niema, trzeba się smakiem obejść.

— A po co smakiem się obchodzić?...

I jał agent brazylijski, bo to agent był, rozpowiadając, jak jest na świecie kraj katolicki, gdzie dają porządnym ludziom ziemię za darmo, gdzie złoto i drogie kamienie walają się po ulicach, świecą w trawie. Tylko nacylić się i podnieść, a nikt nie broni. Wiedział już szatan w raj, że skusi łatwiej Ewę

aniżeli Adama, chociaż niewiasty twierdzą, że są sprytniejsze od nas.

Agent skusił Marynę, ona zaś podrażniła chciwość całej wsi, wyprowadzając z niej za morze siły najlepsze.

Dla psychologa był ten cały ruch brazylijski zjawiskiem niezmiernie ciekawem. Jakies pobudki wewnętrzne odebrały naszemu chłopu jego zwykłą przeczność i podejrliwość. Lud, tak przywiązany do ziemi, że dopuścił się zbrodni dla kawałka gruntu, tak skąpy, że dziesięcioma szmatami obwija każdego rubla, chowając go za pazuchę, niby jaką świętosć, tak w końcu nienfny, iż dość być ubranym w surdut, aby utracić jego wiarę, rzucił bez żalu ową ukochaną ziemię, trwonil grosz bez namysłu i wierzył pierwszemu z brzegu wyzyskiwaczowi bez zastřeżeń.

Znaczy to, że chciał być oszukany, porwanym przez wir chciwości, inaczej bowiem trudno sobie wytłumaczyć szal, jaki go ogarnął i pchnął na zmienne fale ryzyka.

Zdaje się nam powszechnie, że tak zwane prądy chwili potracają tylko o warstwy oświecenijsze, nie docierając do nieruchomych mas prostaczków. Ale wszelka idea jest jako kamień, rzucony do wody. Tam, gdzie spadł, wytwarza się kółko małe, ciasne, odcinające się wyraźną falą od spokojnej powierzchni stawu. Z tego jednego kręgu powstaje drugi, trzeci, czwarty, dziesiąty, coraz szerszy, nikszy, aż się ostatni rozbije o brzeg, tak nieznaczny, że go już prawie nie widać. Kamień wprawił w lekkie drżenie całą płaszczyznę wodną.

To samo odnosi się także do teoryj, doktryn, programów itp. motorów życia społecznego. O Darwinie, Comte'cie, Spencercze, o Millu, Buckle'u i Draperze nie slyszal oczywiście nigdy nasz chłop, chyba, że miał syna w szkołach. Ale duch mądrości materialistycznej zatoczył niezawodnie dalsze koła, niż się nam zdaje. Miljonami przeróżnych szczelin wciśkał się ten duch pod dachy pałaców i strzechy szarych chat. Niosła go chwila bieżąca na cichych skrzydłach swoich, pomagało mu żywe słowo, podawane z ust do ust, z serca do serca.

Odczytując dziś pierwsze powieści Orzeszkowej

obmyślany będzie sposób udzielenia głosu tym, którzy go dotąd nie posiadają. Wynika stąd, że cenzus podatkowy będzie zatrzymany, jako jedna z głównych podstaw ustawy, cenzus do najniższej granicy, a zarazem obmyślany będzie cenzus pewien, może opłata do kas ubezpieczeń dla tych, którzy podatków państwowych nie płacą, dla robotników. Są to dopiero ogólne określenia, ale znamienne dla ducha nowej ustawy. Co do metody postępowania, to zdaje się zamierzono, co następuje: Zasady ustawy omówi rząd z przewodzcami stronnictw koalicyjnych, a następnie przedstawi je do opinii sejmom krajowym. Stanie się to w duchu koalicyj, która musi szanować autonomję krajów i z góry przypuszczać, że nowa ustawa wyboreza może nie być całkiem jednolita, lecz pomieścić w sobie modyfikacje dla poszczególnych krajów ze względu na ich odmienne stosunki. Tak samo uczynił niegdyś hr. Taaffe, przedstawiając sejmom do opinii zasady reformy administracyjnej, która nie przysłała do skutku.

Tymczasem będzie rząd nalegał i nalega, ażeby rada państwa uchwaliła reformę całego systemu podatkowego, nowe ustawy podatkowe, przez poprzedni rząd wniesione, które jednak już w komisji znacznym ulegną zmianom. Rząd czyni reformę wyboreza zależną od uchwalenia nowych ustaw podatkowych, w czem jest zupełna racja. Reforma wyboreza nie może opierać się na systemie podatkowym, który za rok już przestanie może istnieć, skoro go zastąpi nowy. Reforma wyboreza może być dokładnie opracowana dopiero na podstawie nowych ustaw podatkowych. Tym sposobem musi upłynąć jeszcze co najmniej rok, zanim reforma wyboreza w formie projektu ustawy będzie mogła się pojawić. Obradowanie nad nią przeciągnie się aż do końca bieżącej kadencji rady państwa, a nowe wybory będą mogły już odbyć się na podstawie nowej ustawy. Tak się rzecz przedstawia według logiki i według informacji, które sądzę, że są wiarogodne. Niemniej przeto całe to przedstawienie nie może być uważane za niezachwiany i w każdym szczególe dokładny pewnik. W polityce niema pewników, nawet wtedy, gdy ona się pości, gdyż mogą zawiąć właśnie wiatry i spowodować zaziębienie, katary, influenzy, a zresztą polityka jest to niewiasta bardzo niestała i kapryśna, a politycy mają naturę zabawek, które są kruche, łatwo się szczerbią i tłuką. Bądźco bądź zaniosło się na bardzo urodzajne lata. Nie dziwnego; rola największej partji koalicyjnej, lewicy, ugorowała przez lat 15; więc może i po winna teraz być bujną i pełną. Minister finansów, Plener, zapowiedział już pół tuzina nowych, pożądanych reform w zakresie opłat należności, w uregulowaniu stosunków między finansami krajów a państwem; zapowiedział między innymi, że pójdzie dalej po drodze p. Duna-

jewskiego, że podniesie opłatę od spirytusu, a ta nadwyżka ma być przekazana krajom na ich potrzeby. W związku z reformą wyboreza i z całym programem rządu stoją dwie wniesione już ustawy.

Jedną tworzy urząd pracy, na modłę utworzonych najpierw w Ameryce, potem w Anglii i we Francji. Urząd ten ma przedewszystkiem zbierać nie przy biurku, ale na gorącym uczynku wszelkie dane, odnoszące się do ręcznej pracy w rękodzielnach, w fabrykach, w handlu i w komunikacjach. Ma utrzymywać żywą statystykę stosunków płacy i położenia robotników, ma dostarczać podstaw dla wszelkich socjalno-politycznych ustaw, sprawdzać zażalenia czy są uzasadnione czy nie, projektować ulepszenia i reformy na podstawie obocowania z interesowanymi, a to z pomocą władz, gmin, izb handlowych, stowarzyszeń. Państwo i parlament muszą raz wiedzieć, jak te rzeczy stoją, jakie są stosunki, gdy dotąd wiadome były tylko ogólnikowe narzekania, albo odsłaniały się te i owe rany przy sposobności zaburzeń. Potrzeba prawdę znać, ażeby złemu można skutecznie zaradzić. Oto cel i zadanie nowego urzędu, który niewątpliwie odda takie usługi, jakie oddaje w Ameryce i w Anglii i pozyska zaufanie całej ludności.

Druga ustawa, już za poprzedniego rządu wniesiona, ale z inicjatywy ministra rolnictwa, który pozostał na swoim fotelu, jest ustawa o stowarzyszeniach rolniczych powiatowych i krajowych i ratowaniu zdrowego stanu włościńskiego, małych posiadaczy, przez tworzenie posiadłości rentowych, w sposób mniej więcej podobny, jak to i w Niemczech rozpoczęto. Dodając do tych prac dokonanie regulacji waluty, uporanie się z kodeksem karnym i inne pomniejsze a liczne, widzimy nagromadzonej nawał roboty arcyważnej i pożądanej. Idea i rządy koalicyjne będą znowu trwały w Austrii lat piętnaście; jest to już taki historyczny klimakter. Żeby jednak ta piętnastka nie chybiła, potrzeba, żeby się z pracą tak śpieszono, jak gdyby rząd miał przed sobą lat dwa lub trzy tylko. Zamiary, ochota, dobra wola i siły są, więc może to jakoś pójdzie.

W Serbji sprawił głębokie wrażenie fakt pojednania się króla Aleksandra z używającym tam wielkiej powagi w pewnych kołach metropolitą Michałem. W dzienniku urzędowym ogłoszono korespondencję pomiędzy królem a metropolitą, z której wynika wzajemne zapomnienie uraz i gotowość prymasa serbskiego do poparcia polityki rządowej i dynastycznej. Największą przysługę, jaką mógł oddać Milan niezbyt zresztą legalnem wtroczeniem się swoim w sprawy wewnętrzne Serbji, było to przejednanie metropolity Michała, wzmacniające niezmiernie siłę sprawy królewskiej wobec nurtowań zadąsanego radykalizmu. Br. Z.

Ubezpieczenie służby folwarcznej i oficjalistów.

II.

Jakkolwiek wydać się to może dziwnem, niemniej faktem jest, iż w sprawie ubezpieczeń służby folwarcznej i oficjalistów zajmująca się tą sprawą delegacja nie znalazła ze strony towarzystw asekuracyjnych takiej gotowości, na jaką w danym wypadku rachować mogła.

Zmienne nieco warunki, nowa forma ubezpieczeń napotykały w towarzystwach na grunt nie dość przygotowany. Pomimo, iż sprawa agitowana jest od dość dawna, pomimo, że sama skala operacji winna być najlepszą zachętą do wprowadzenia tego działu ubezpieczeń do rachunku każdego z towarzystw, nie tylko, że nie wystąpiły one z własną inicjatywą i nie przedstawiły delegacji odpowiednio opracowanego projektu, ale nadto wobec czynionych sobie propozycji zasłoniły się niemożnością dania na razie odpowiedzi, zanim nie otrzymają odpowiednich informacji od towarzystw tego rodzaju ubezpieczenia praktykujących, o które już się do nich zwróciły. Zapewniły one tylko, iż z całą gotowością ofiarują swoje usługi i uczynią wszelkie możliwe ustępstwa, ażeby odpowiedzieć ważnemu zadaniu.

Okoliczność powyższą opóźniła też nieco redakcję samego projektu i redakcję formy umowy, albowiem ta ostatnia zależną będzie od rodzaju towarzystwa, z jakim będzie zawarta.

Z tych samych przyczyn całe brzemie pracy, w każdym razie dość skomplikowanej i wymagającej wielkiej znajomości fachowej, spadło na barki delegacji, która, aczkolwiek posiada w swoim łonie specjalistów dobrze z kwestją ubezpieczeń obeznanych, niemniej jednak ma zajęcie o wiele zwiększone, potrzebując od początku do końca, punkt po punkcie redagować całą ustawę ubezpieczeniową.

Delegacja, choć wolniej nieco, ale za to nader gruntownie dokonywa przedsięwziętej pracy.

Z różnych typów, występujących w odpowiednich ustawach, wybiera ona najprostsze i najtańsze, mając na uwadze, iż dwa te warunki stanowią niemal o powodzeniu zadania, tem więcej, iż rozrost operacji asekuracyjnej zależeć już będzie w przyszłości od samych uczestników, których dobrodziejstwo takiej instytucji, jak i prostota jej formy do ubezpieczeń skłaniać będą. W typie ubezpieczeń życiowych przyjęto za zasadę okres lat 65-tych, t. j. kapitał płatny po dośściu do tego wieku, lub wcześniej, z chwilą śmierci uczestnika. Punkt ten stosuje się zarówno do ubezpieczających się służby folwarcznej, jako też i oficjalistów, naturalnie z różnicą sum (o jakiej wspominaliśmy już w poprzednim artykule).

i Bałuckiego, krystalizację ich pojęć mieszczańskich, słyszymy ciągle: życie, użycie, dobrobyt, bogactwo, naprzód, postęp, para, elektryczność, ułatwiona komunikacja itd. O czem nauka marzyła, to wielela sztuca, popularyzując zdobycze i sny gabinetów i laboratorjów. A dzieła belletrystów czytają wszyscy, mądzy i głupi, wiecy i mali. Z buduaru i kancelarii dworu przechodzi powieść do kredensu i do oficyjny, a z tamąd do karczmy i dalej, coraz dalej. Strzępy, najczęściej sfalszowane, skoszlawione pewnych doktryn dochodzą z czasem do najejemniejszych zakątków i zaułków, wydając na dole owoce dopiero wtedy, kiedy już o nich na górze zapomniano.

Niezadowolony z miernego bytu, wstręt, pogarda dla ubóstwa, chciwość pieniędzy, wygod, używania zmysłowego są smutną spuścizną po nauce i literaturze mieszczańskie. Trzy czwarte współczesnego pesymizmu z tego płynię źródła. Człowiek obrzydził sobie życie, które mu nie daje tego, czego się od niego słusznie, jak mniemał, spodziewał.

Trzeba dziś naprawiać, co złego ostatnia forma materializmu wyrządziła, dobrobyt bowiem powszechny jest utopją, a bogactwo nie daje szczęścia. Zatrudnia ono raczej człowieka, demoralizuje go, robi go chłodnym egoistą albo znudzonym sybarytą. Wbrew wierze Darwinów, Spencerów, Buckle'ych, Straussów i i., pozwolę sobie twierdzić, że ubóstwo jest szlachetniejsze, uczciwsze, więcej zbliżone do ideału ludzkości, aniżeli bogactwo. Wszystkie wielkie epoki miały pogardę dla wygód cielesnych, dla komfortów, zbytków itp. zdobyć cywilizacji, a w tej pogardzie spoczywała właśnie ich wielkość. My, wytworni, rafinowani, z gustami i nerwami starych kot paryskich, doszliśmy, goniąc za dobrobytem, do charakteru fizycznego, moralnego i umysłowego. Darami Danaów stały się dla nas wszelkie wykwinoty.

Rozumie się, że nasz lud nie zdawał sobie sprawy z gorączki, która go przez pewien czas trawiła. Spadła na niego — nie wiedział skąd — z powietrza, z echem rozpraw i dysput, toczonych pod dachami warstw oświeconych, podrażniła w nim zwierzęce apetyty, drzemające w każdym człowieku, porwała go jak szatan, ukazujący ubogiemu złoto, brylanty, przestrzenie ziemie, lasy, aby go osłepić i pochwylić tem łatwiej za kark — spada i odebrała mu rozum.

Starzy ludzie, sędziwi ojcowie rodzin, którym się już niewiele od życia należało, schorzałe niewiasty, młodzież płci obojga, dzieci nawet i kalecy — całe wsie rzuciły ziemię ojców i uciekały za morze na nędzę i poniewierkę.

Bo czekała ich tam w znacznej części tylko nędza i poniewierka.

Całą tę tragedję brazylijską odtworzył Dygasiński z sumiennością badacza, który obejrzał nasamprzód dobrze przedmiot, zanim się do niego zabrał, i z uczciwością szlachetnego serca, wzruszonego do głębi łzami maluczkich. Jego „Na złamanie karku” zostanie nie starzejącym się nigdy dokumentem obłędu, o którym wartoby jaknajrychlej zapomnieć.

Zanim Dygasiński wywiódł obalamuconych chłopów z kraju, pokazał nam na miejscu ową zgraję wrzekomych doradców ludu, żyjących z jego nieświadomości i dobrej wiary. Działalność przeróżnych agentów, pokątnych doradców, pisarków wiejskich i t. p. hatastry znamy zanadto dobrze, abyśmy się mogli dziwić czarnym barwom, użytym przez autora.

Wyszędzisz z kolonistami z Rokitnicy, postępowal za nimi Dygasiński krok w krok, towarzysząc im aż do Brazylii, dokąd, jak wiadomo, sam jeździł. Powieść jego jest dokładnym obrazem całego ruchu.

Ponieważ ludzie, żyjący „Na złamanie karku”, należą prawie bez wyjątku do sfer ludowych, Dygasiński zaś jest w naszej belletrystyce niewątpliwie najlepszym malarzem zwierząt i chłopów, stojących na najniższym szczeblu cywilizacji, przeto nie potrzeba dodawać, że jego rokitniczanin nie są manekinami.

Nie sam Dygasiński zna naiwnych mieszkańców szarych wsi. Odtwarza ich równie dobrze Junosza i panna Szebeko, odczuwa ich Prus i Jasieńczyk, czasami także Zagórski, ale realistycznie maluje ich jeden tylko autor „Niezdary”. Ale ten jego realizm nie ma nie wspólnego z naturalizmem francuskim. Pochwiony brutalności, chociaż prawdziwy, nie razi, nie odpycha. Unosi się nadto nad nim uśmiech filozofa, który bawi się naiwnością naiwnych.

Mówiąc o powieści, osnutej na tle odbytej podróży, potrąćmy mimochodem o garść wrażeń, zebranych przez Czesława Jankowskiego w osobnej książce p. t. „Po Europie” (nakładem Gebethnera i Wolfa).

Podróżopisarze mają zwykle dwie metody. Albo

starają się odtworzyć dokładny obraz zwiedzanego kraju, a wtedy zbogacają naukę, albo też zadowolniają się zestawieniem doznanych osobiste wrażeń, a wówczas należy im się tytuł belletrysty. I jedni i drudzy dbają o jakiś porządek, ład, słowem o całość jednolitą.

Nie tak Jankowski.

On siada do wagonu bez studjów przygotowawczych i bez planu, bez książek i bez pomysłu i jedzie, dokąd go w danej chwili humor wiezie. Zatrzymawszy się gdzieś na dzień, na dwa, nie wydobywa z tłumoczka Bäckera lub innego przewodnika, aby się dokładnie poinformować, gdzie się znajduje i co warto obejrzeć, nie dba o historję miejscowości, nie ogląda jej z różnych stron, lecz patrzy tylko na to, co mu się podoba. Wynika z tego, że widzi nieraz rzeczy drugorzędne, nie zasługujące na trwalszą pamięć, a pomija ważniejsze.

Czy wolno tak podróżować? Wolno, oczywiście; głowa zdolna dostrzeże wszędzie w każdej rzeczy coś ciekawego.

A czy wolno dzielić się wrażeniami, w ten sposób osiągniętymi, z szerszym kołem czytelników? Rozumnie się, że wolno, ale tylko w czasopismach, które żyją chwilą bieżącą, t. zw. aktualnością, wiadomością *prises sur le vif*, jak się francuzi wyrażają. Bibula zresztą perjdyczna ma żołądek tak obszerny i strawny, że znieśie nawet tysiące wierszy o Eusapij Palladino i o Johnie Kingu. Posiada ona, jako służebnica chwili bieżącej, osobne przywileje, jest śpiączkiem, w którym zmieści się wszelkie ziarno pospolu z plewami.

Ale książka to pani wybredniejsza. Domaga się ona jakiejś strawy, prawidłowo przyrządzonej i treściwszej, jakiejś całości, jakiegoś porządku.

Ani głębszej treści, ani zaokrąglonej całości niema w „Po Europie” Jankowskiego. Jest to zbiór luźnych feljetonów dziennikarskich, zestawionych bez myśli przewodniej.

Są w tych kartach za to zwykle zalety Jankowskiego: wytworny, artystyczny styl, dużo oryginalnych uwag, przyjemna lekkość opowiadawcza i tu i ówdzie brylanciki poetycki.

Teodor Jeske-Choiński.

W razie niemożności płacenia premjum lub zmiany miejsca służby, następuje skup polisy, t. j. zwrot wniesionych składek za potrąceniem na rzecz towarzystwa pewnego procentu za czas ponoszonego ryzyka. Skup ten wszakże nie może nastąpić wcześniej, jak po upływie lat trzech, w ciągu bowiem terminu powyższego towarzystwo na polisie nie otrzymuje żadnego zysku, obracając całą pobraną opłatę na pokrycie kosztów akwizycji, oględzin lekarskich itp.

Co do typu ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków, kardynalną podstawę stanowi tu płatność asekuracji w razie niezdolności do pracy nieuleczalnej. Określenie niezbędne, stanowiące z góry tamę wszelkim powstać mogącym w przyszłości nieporozumieniom.

O ile nam wiadomo, delegacja wybrała z towarzystw czynnych w kraju cztery najpoważniejsze, do których z propozycją nadesłania ofert odpowiednich się zwróciła.

Ponieważ uważa ona za niezbędne wykończenie całego projektu w czasie jaknajkrótszym, co najdalej w pierwszej połowie marca r. b., przeto jako ostateczny termin nadsyłania deklaracji oznaczyła tydzień bieżący.

Zaraz też po zgrupowaniu całego potrzebnego materiału delegacja odbędzie w komplecie zwiększonym posiedzenie nadzwyczajne, na którym losy projektu zostaną ostatecznie rozstrzygnięte. Po za tem dopuszczalne będą tylko niewielkie zmiany, potrzeby lokalne niektórych okolic uwzględniające.

W każdym razie pewnym być można, iż zanim upływie miesięcy parę, spotkamy użyteczną tę instytucję wprowadzoną w życie i z dnia na dzień rozszerzającą skalę swoich operacji.

Dziś już potrzeba jej czuwać zarówno wszystkie warstwy społeczne: ludzie inteligentni i mniej wykształceni. Że odpowiada ona najpilniejszym wymaganiom chwili, każdy rozumie—przeświadczenie to wzrosło wszakże w dwójnasób, skoro praktyczny wpływ ubezpieczeń da się ocenić na żywym przykładzie.

Nie można też wątpić, iż towarzystwa asekuracyjne w zrozumieniu własnego interesu uczynią delegacji wszelkie możebne ustępstwa. Powszechnie uznanem jest prawo ekonomiczne, iż o istotnem powodzeniu interesu stanowią nie wielkie, lecz małe a częste zyski. Po za tem towarzystwo, przyjmujące na siebie dział ten ubezpieczeń, pamiętać musi o popularności, jaką mu stosunek podobny wytworzy. Nie da mu podobnej żadna reklama—nie zastąpią chociażby największe w innych gałęziach ubezpieczeń ustępstwa.

K. W.

Pokaz kwiatów.

Gdyby przed lat 10-ciu ktoś chciał w miesiącu lutym znaleźć w Warszawie paręset doniczek roślin

kwitnących sztucznie na miejscu pędzonych, musiałby obejść wszystkie zakłady ogrodnicze i jeszczeby żądanej ilości nie zebrał, chyba... zaczekałszy na transport z zagranicy.

Tymczasem obecnie nie kilkaset, ale tysiąc i więcej roślin z kwiatami można zobaczyć w każdym zakładzie, nawet średniej produkcji. Taki rozwój kwaciarstwa w połączeniu z założeniem kilkudziesięciu sklepów ogrodniczych w Warszawie stanowi jedną z mnóstwa zasług Towarzystwa, które we wszystkich kierunkach dało impuls krajowemu ogrodnictwu i obudziło zamiłowanie w całym społeczeństwie nie tylko do smacznych owoców, bo jeśliby lubiliśmy zawsze, ale i do kwiatów, zaspokajających estetyczne potrzeby każdego cywilizowanego człowieka.

Objaw ten zadokumentowała w zupełności wystawa roślin kwitnących, nazwana pokazem kwiatów, urządzonym w wielkiej sali ratuszowej. Ponieważ żywot kwiatów w porze zimy sztucznie pędzonych jest nikły więc i pokaz trwa tylko przez dzień dzisiejszy.

Całość imponująco się przedstawia. Odurzający zapach hijacyntów, konwalij i fijołków, pomimo rozmiarów sali, unosi się w powietrzu, a gdyby pokaz urządzono w szerszym lokalu, można by się narażać na zaczadzenie kwiatowe. Ogółem na kilkunastu stołach i stolikach umieszczono około 2,000 doniczek.

Pierwszeństwo należy się firmie C. Ulricha. Najstarszy i najzasobniejszy ten zakład ogrodniczy dostarczył więcej niż połowy wszystkich okazów.

Przedewszystkiem zatrzymujemy się przed hijacyntami w 35-in odmianach, a w ilości 380 sztuk. Z odmian tych najpiękniejsze są: *Mina* biały, *Grand Lilas* i różowy nazwany *Sara Bernhardt*. Drugi stół wystawy Ulricha jest założony kilkuset doniczkami przepięknych azalii, z których na wyróżnienie pod względem układu, rozmiaru i barwy kwiecia zwracają uwagę: *Cleopatra*, *Dante*, *Augustin*, wreszcie *Domeyko* różowa wyhodowana u nas i tak nazwana ku uczczeniu niedawnego zgasłego uczonego towarzysza Mickiewicza z lat młodzieńczych, Ignacego Domeyki.

Bez woniejący w barwach białej i błado-niebieskiej znajdujemy w kilkunastu doniczkach, dalej kosze konwalij, piękne okazy *Cypripedium*, 25 doniczek wspaniałych rododendronów, wreszcie na osobnym stole przeszło 100 odmian róż w dużych pąkach bliskich rozkwitowi.

Jeżeli wystawa p. Ulricha imponuje rozmiarami, to stół braci Hoserów mieści dobór najpiękniejszych odmian (przeszło sto doniczek): hijacyntów, azalii, konwalij itp. Szczególniej zwraca uwagę wspaniały okaz kameleji japońskiej (kwiat pełny błado-różowy) i azalii indyjskiej.

Ogród hr. Branickiego na Frascati nadesłał kilka doniczek nader pięknych odmian rośliny *Clivia*.

Bracia Bardet urządzili pokaz z doborowych odmian *primulae* (pierzioski), rododendronów i azalii. Zakład ogrodniczy p. Sew. Smólskiego nader estetycznie udekorował swój stół, na którym znajdują się piękne lewkonje w różnych odmianach; *passiflory* (męczennice), tulipany, konwalje, a nawet taca... smacznie wyglądających pieczarek, sztucznie hodowanych.

Wczorajszy prelegent o nowaljach sałaty i rzodkiewki, p. Krajewski, przysłał kilka doniczek skromnych fijołków, zwanych dubeltowami, wydających przecudną woń, która jednak wobec zapachu innych kwiatów niknie w przestworzu.

Wreszcie p. W. Diehl wystawił *primulae*, tulipany i konwalje w doborowych odmianach.

Dziś od samego rana mnóstwo osób podąży do sali ratuszowej, aby mieć wśród zimy złudzenie lata. Piękna i ciepła, prawdziwie wiosenna pogoda sprzyja „pokazowi” kwiatów. *Sk.*

Dwór cudów.

I.

Zywemi wielce barwami Wiktor Fournel wskrzesza w ostatnim numerze *Revue Britannique* przeszłość tak ciekawą słynnego „Dworu cudów”, tego słynnego dworu paryskiego, który w wiekach średnich dał początek wielu legendom, a przez paręset lat był ogniskiem, z którego wypływały na Francję zbrodnie i zepsucie. Wspaniały opis „Dworu cudów” dał światu Wiktor Hugo w „Katedrze Najświętszej Panny Marji Paryskiej”, ale tło prawdziwe zapełnił sylwetkami przeważnie wziętymi z fantazji. Wzmiankowany zaś powyżej p. Wiktor Fournel trzyma się ściśle źródeł historycznych, nie dodaje ani jednego cienia do niezbyt już i tak jasnego rysunku.

Ale dlaczego ta dzielnica, z której przez parę wieków płynęło na Paryż i na Francję zepsucie, otrzymała nazwę „Dworu cudów”? Dlatego, że cuda działy się na tym sławetnym „dworze”. Z chwilą, gdy tam wchodził paralitycy stawali się rzeźkami, ślepi odzyskiwali sokołe oczy, śmiertelnie chorzy przechodzili całkowicie do zdrowia. Działo się to najzupełniej jawnie, wszyscy o tem wiedzieli, ale nikt zaradzić złemu nie umiał i nie miał siły. Już w r. 1653-im Moljer pisał o „Dworze cudów”, dokąd

W wieczornej porze idą chorzy i kalecy,
Nie ślepi i od kalectw wszelakich dalecy...

Paryż miał kilka „Dworów cudów”, najważniejszy jednak leżał przy ulicy Montorgueil, w dzielnicy ohydnie zabudowanej, brudnej, nieślicznej, położonej na samym krańcu ówczesnego miasta. W plugawej tej dzielnicy mieszkało kilkaset rodzin, których członkowie rozbijali, kradli lub w brudnych swoich legowiskach przetrzymywali łupy w nocnych wyprawach zdobyte. Mieszkańcy „Dworu cudów” ze sposobu życia podobni byli zwierzętom:

cie w domu Suchara. Ale miewał on też nieraz bardzo ciężkie przejścia.

Widował bardzo często, że kotka całymi godzinami wysypia się na łóżku gospodyni. To też, gdy mu się jednego razu udało wejść do izby chyłkiem i nieobaczkiem, wskoczył na łóżko, zakopał się głęboko w pierzynie i zasnął. Marzył bardzo przyjemnie. Śniło mu się, że jest w puszczy; jakieś osobliwe zwierzęta, z rogami i bez rogów, przebiegały mu drogę, a za każdym z nich miał ogromną pokusę gonić. Wzrok, słuch i węch niewoliły go do tej pogoni. Uległ pokusie, popędził za jednym z tych zwierząt. Stracił je wkrótce z oczu, nosem jednakże czuł tak wyraźnie tropy ściganej zwierzyny, jak gdyby ją miał przed oczyma. W uczuciu rozkoszy tych łowów Kwiatek zaczął pod pierzyną szczeleć stłumionym głosem: odezwał się w nim ogar.

Ten głuchy, jakby z pod ziemi wychodzący głos sennego psa nie uszedł baczości Sucharowej. Baba zbliżyła się do łóżka, ale głos właśnie uciekł, a pierzyna leżała, jak nietknięta. Spojrzała pod łóżko — pusto.

— Wszelki duch Pana Boga chwali! — poszepnęła. — Albo mi się przywidziało, albo tu coś w izbie pokutuje...

Gdy się ten sam głos powtórnie odezwał, przestraszona kobieta poczuła, że jej włosy na głowie stoją, porzuciła swoje zajęcia przy kominie i wybiegła na próg chaty.

— Bartek! — zawołała na męża, który w stodole rznął sieczkę dla bydła—pójdź-no do izby, bo mi samej tak jakoś nijako!...

Suchar zwlekał i poszedł dopiero wtedy, gdy mu żona obiecała upiec podplomyk. Chłop przepadał za gorącymi podplomykami, przeto zakurzył fajkę, siadł na ławie i czekał na spełnienie obietnicy.

Po chwili znowu odezwało się urywane i stłumione szczelekanie z pod pierzyny.

— Słyszałeś? — zapytała baba, z przestachem wskazując na łóżko.—Wyraźnie się coś tak odzywa, jakby nie przymierzając miało czkawkę... Może tu dusza jaka pokutuje?...

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Nienaturalna historia psa.

Przez

Adolfa Dygasińskiego.

(Dalszy ciąg.)

Młody pies rozrastał się bardzo ładnie; ale wcale nie wyglądał na to, żeby miał kiedyś z zamiłowaniem i przejęciem pełnić obowiązki strażnika chłopskiego dobytku. Być zawsze syty, mieszkać ciepło, prowadzić życie spokojne, nie szarpane przez żadne namietności—oto cele, które Kwiatek usiłował osiągnąć. Syn Finki miał rasową fizjonomję: długie, obwisłe uszy, nieco krwią zaszcze oczy, długie, pogardliwie odęte wargi, szerokie piersi i w ogóle — silną budowę ciała. Postawą swoją zdawał on się mówić: „Ja przecież nie jestem od łapania złodzieiów!”

Nieustannie prześladowany, wypędzany z izby i stajni, Kwiatek wygrzebał sobie kotłinę w kupie nawozu przed stajnią i, nie zrzekając się bynajmniej marzeń o wyższym stopniu komfortu, tymczasem przespował nocy w ciepłej, wilgotnej, choć niemile woniejącej mierzwie. Rano wylazł z tamtąd zaspiany, przeciągał się, ziewał, strząsał ze skóry rozmaite nieczystości i biegł zaraz do chaty, jak gdyby z przekonaniem, że to jego pogodzenie się z losem zasługuje na uznanie; ludzie powinni go teraz pochwalić i dać mu śniadanie.

Przed drzwiami zamkniętej izby przysiadł pies na ogniu i czekał, wyprostowany frontem. Jeżeli drzwi nie otwierano, wtedy niecierpliwem mrużeniem dawał znać o swojej obecności.

Drzwi się oto nareszcie otwały, wychodzi zaspiana i rozczochrana gospodyni, w ręku niesie wszystko, co jest do dojenia krów potrzebne.

Spojrzała na psa i zaraz laje:

— O ty zatracony jakiś, psia-wiaro!... Kajżeś się znowu tak ubabrał, jak nieboskie stworzenie?

Pies merda ogonem, radośnie podskakuje, idzie z babą do krowiarni. Rozkoszne ciepło go owiało, położył się zaraz przy jakimś śpiącym cielciu i, wygrzewając sobie boki, czekał, dopóki Sucharowa krów nie wydoi. Baba skoczyła swoją czynność i on się też podniósł, a krowy niespokojnym wzrokiem nań spoglądają, pomrukują, jak gdyby miały podejrzenie, że to może być wróg cieląt. Kwiatek utopił badawcze i cheiwe oczy w naczyniu pełnem mleka, oblizuje się raz po raz. Z jakąż rozkoszą wypiłby to wszystko na śniadanie! Kilka kropel mleka rozlało się na ziemię, wylizał czyściutko — bardzo smaczne.

Wracając do chaty, gospodyni była jakaś roztrągniona i pies wśliznął się za nią niepostrzeżony; cichutko wlaź pod łóżko, wyciągnął przed siebie przednie łapy, położył na nich swoją wspaniałą głowę, patrzył na izbę. Sucharowa krzątała się około śniadania, kury laziły i zagładały bez ceremonji w każdy kącik, z kwikiem wpadła tam nawet para prosiąt, otwarłszy sobie drzwi ryjem. Każde stworzenie używało w izbie ogromnej swobody, nie mówiąc już o tej starej kocicy, która obcowiała z gospodynią poufale, jak córka: ocierała się o jej spódnice i pomiau-kiwała, przypominając, że jest na czczo do tej pory. Natrętnie prosięta ciągle zbierały coś po ziemi, gryzły w zębach i skrzętne poszukiwania zaprowadziły je aż pod łóżko, gdzie w ciemności zaczęły psa szturchać ryjkami. Kwiatek miał jakiś wstręt do tych stworzeń, więc zębami chwycił jedno z nich za ucho i uciął.

Porwały się przerażone prosięta, z kwikiem niezadowolone przebiegły izbę jak szalone, uderzyły we drzwi, otwały je z loskotem i wypadły do sieni.

W tej chwili właśnie Sucharowa nalala miseczkę mleka i postawiła ją w pobliżu łóżka, nawołując: „kici, kici, kici!” Kocica przybiegła, zaczęła pożywać śniadanie: jadła delikatnie, jakby lizała tylko mleko po wierzchu. Pies nie mógł się oprzeć pokusie i, gdy baba weszła na chwilę do komory, wyskoczył z pod łóżka, w trzech łykach wypróżnił miseczkę, poczem wrócił na swoje stanowisko.

I w taki mniej więcej sposób przechodziło mu ży-

nie wiedzieli, co to wiara i prawo, co to chrzest, śluby kościelne lub sakramenty. Mieli nawet swoją wiarę osobliwą: wierzyli w jakiegoś swego boga, a w jednym z zakątków Dworu, jak świadczy Sauval w „*Antiquités de Paris*”, postawili sobie rzeźbę, ukradzioną z któregoś z kościołów, przed którą modlili się, gdy uczuwaliby potrzebę modlitwy.

Dwór cudów miał swojego króla elekcyjnego, który w razie potrzeby mógł być zdetronizowany w każdej chwili przez „stany jeneralne” żebraków. *Grand Coësre*, jak go nazywano, wybierany był zazwyczaj z pośród kalek rzeczywistych. Była to zazwyczaj istota beznoga, bezręka, często ślepa na jedno oko i na oba uszy głucha. Karykatura taką człowiekiem, odziana w podarty płaszcz niby królewski, siadywała na stole z kółkami lub na beczce, ułożonej na pewnego rodzaju sankach, aby go można było przesuwac z miejsca na miejsce. Władza *Grand Coësre*, króla złodziei i żebraków, była nieograniczona. Otoczony swemi dygnitarzami (*cagous*) sądził i wydawał wyroki w ostatniej instancji. Że zaś władza *Coësre'a* rozciągała się nie tylko na Paryż, ale i na Francję całą, przeto miał ów król osobliwy swoich przedstawicieli w każdym większym mieście, którzy od czasu do czasu mieli obowiązek przynoszenia mu hołdu i daniny. Ta ostatnia nie była wcale małą, bo na utrzymanie Dworu znaczne łożono sumy, przewidywane budżetem, uchwalane rokrocznie przez zgromadzenia członków cechu złodziejskiego i żebrackiego. Nieposłuszeństwo rozkazom *Grand Coësre'a* uważana była za *crimen laesae majestatis*, a czasem nawet karane śmiercią. Nędzarz, który usiłował wylamywać się z pod praw, na Dworze obowiązujących, bywał ogłaszany za buntownika, traktowany jako wróg i obdzierany ze wszystkiego na korzyść towarzyszy po fachu. Bandyeci, złodzieje i żebracy całej Francji byli podzieleni na pojedyncze oddziały, z których każdy miał nazwę oddzielną, osobne przeznaczenie i ściśle określony rodzaj pracy. Nie wolno było obierać sobie zatrudnienia wedle chęci i woli, nie wolno było przechodzić samowolnie z jednego oddziału do drugiego.

Oddziały te, a raczej kategorie poddanych Wielkiego Coësre'a były wielce rozmaite, a zajęcia nosiły nazwy niezwykle oryginalne. W XVI-ym i XVII-ym wieku znane były tysiące podkategorji i poddziałów, na które dzielili się żebracy i złoczyńcy. Były więc „sieroty”, młodzi nowicjusze, którzy korzystali z młodocianego swojego wieku i niewielkiego wzrostu, aby wyludzać od dusz miłosiernych datki, jako opuszczeni i bezdomni; każdy z członków tego oddziału płacił po 24 susy rocznie na rzecz króla „Dworu cudów”. Następnie szli *les marcandiers*, którzy odgrywali rolę kupców, zrujnowanych przez pożary i klęski żywiołowe; *ulicznicy*, zwracający na siebie uwagę przechodniów niemożliwie fantastycznymi łachmanami; następnie *les milards* i *ruffés*, którzy eksploatowali rodzinami całemi mieszkańców wsi, krocząc na czele swych *margrabin* i *mions*, tak bowiem nazywano żony i dzieci żebraków; *les coquillards*, odgrywający rolę pielgrzymów z laskami wędrowców w reku; *les convertis*, czyli nawróceni żydzi lub protestanci, którzy przyjęli katolicyzm i przedstawiali na każde żądanie sfalszowane oczywiście certyfikaty; *les rifodés*, włożący się bandami po wsiach i miasteczkach, przedstawiający świadectwa władz urzędowych, iż domy ich uległy pożarowi od pioruna itp. Osobne szkoły nanczały udawania kalectw żebraków: *hubin'*owie udawali ukąszonych przez psa wściekłego, *pidétre'*owie wlekli się na rękach przez ulice miast, *sabouleu'*owie padali pod domami w ataku epileptycznym, a z warg ich wydobywała się piana, wyrobiona przy pomocy kawałka mydła trzymanego w ustach. Wiele z tych sztuczek przechowało się do naszych czasów na użytek korporacji dziadowskiej.

Oczywiście, sztuczne rany zajmowały bardzo wiele miejsca w programie. Słynny chirurg, Ambroży Paré, osobne studjum poświęcił sposobom, używanym na „Dworze cudów” do wywoływania ran i zaognień. Na pochwałę tych chirurgów z XII i XIII-go w. przysnąć należy, iż byli bardzo w swoim fachu zręczni i pomysłowi.

(X)

Wiadomości bieżące.

— *Petersb. wied.* piszą: Podobno w niedalekiej przyszłości ma być utworzona komisja z przedstawicieli ministerjów: wojny, marynarki, spraw wewnętrznych i dóbr państwa w celu opracowania nadet ważnej kwestji, dotyczącej nadania szeregowcom, opuszczającym służbę, gruntów.

— W połowie marca, jak donosi *Praw. wiestn.*, wydany będzie nowy zbiór taryf od przewozu ropy, benzyny, smarów naftowych, dystrylatów i innych przedmiotów, wymienionych w 59-ej grupie nomenklatury ogólnej oprócz hydrokarbura, oleju skalnego, odpadków naftowych, ropy surowej i błota naftowego na wszystkich kolejach.

— W *Nov. wr.* czytamy: Od d. 13-go września r. p. w szkole politechnicznej w Rydze wprowadzony będzie wykład wszystkich przedmiotów w języku rus-

skim. Obecnie przy ministerjum oświaty postanowiono utworzyć specjalną komisję w celu naradzenia się nad kwestją nadania profesorom i uczącej się młodzieży w instytucie praw wyższych zakładów specjalnych. Do komisji zaproszeni zostaną przedstawiciele szkoły, która dostarczyła już wielu należycie wykwalifikowanych techników.

— W *Petersb. wied.* czytamy: Specjalna komisja, utworzona pod przewodnictwem N. I. Stojanowskiego z senatorów i członków rady państwa w kwestji zreformowania departamentów kasacyjnych senatu, ukończyła swoje zajęcia; opracowany zaś przez nią projekt reformy złożony został w radzie państwa. Stosownie do wniosków rady postanowiono otworzyć przy radzie państwa sąd zwierzchni pod przewodnictwem jednego z członków rady państwa w komplecie pięciu senatorów. Sąd ten rozstrzygać będzie w ostatecznej instancji te wszystkie sporne sprawy, w których sądzeniu instancje pierwsza i druga napotykały jakiegokolwiek trudności.

— Projektowana na rok przyszły w Kijowie wystawa rolnicza trwać będzie, jak się dowiaduje *Kijewlanin*, trzy miesiące, od d. 13-go lipca do d. 13-go października.

— Jak donoszą gazety kijowskie, w początkach lutego zatwierdzono w Petersburgu ustawę nowego Towarzystwa akcyjnego pod nazwą „Towarzystwo cukrownicze Dziunikowskie”. Założycielami jego są: K. Fudakowski, bracia G., S. i K. Kraczkowicze i S. Frenkiel. Towarzystwo ukończyło się w celu eksploatacji cukrowni w Dziunikowie (pow. berdyczowski gub. kijowskiej), puszczonej w dzierżawę do dnia 13-go marca 1913-go r. przez hr. E. Ignatjewową. Kapitał zakładowy Towarzystwa wynosi rs. 400,000, podzielonych na 400 akcyj imiennych. Zarząd sprawami Towarzystwa mieści się w Dziunikowie.

— Wbrew informacjom pism petersburskich *Russk. wied.* dowiadują się z dobrego źródła, że termin sprzedaży dóbr księżny Hohlenlohe postanowiono przedłużyć do d. 20-go kwietnia 1897-go roku.

— *Mosk. wied.* donoszą, iż rząd ruski nie zamierza zawierać traktatu handlowego z Włochami wobec podwyżki ceł włoskich od zboża.

— Dzienniki petersburskie donoszą, iż w tych czasach w radzie państwa złożony będzie projekt utworzenia przy ministerjum rolnictwa specjalnego wydziału, którego zadaniem będzie badanie gleby w różnych miejscowościach państwa.

— *Birż. wied.* donoszą, iż jako typ procedury przy wydawaniu pozwoleń na otwieranie fabryk, warsztatów i t. d., ma być przyjęte postępowanie, jakie praktykuje się obecnie w Petersburgu.

— Jak donoszą dzienniki odeskie, przyjęcie przez izbę francuską projektu ocenia zaoż zagranicznego w wysokości siedmiu franków podziałało depresyjnie na sferę kupców zbożowych w Odessie. Francja nie była wprawdzie nigdy głównym rynkiem produktów zbożowych z Rosji, wpływała wszakże silnie na unormowanie się cen zboża. Średni wywóz zboża do Francji wynosił (r. 1892): pszenicy—2,420,000 pudów, kukurydzy—300,000 p., jęczmienia—120,000 p., owsa—275,000 p., rzepaku—286,000 pudów. Żyto nie było przedmiotem importu do Francji. W szeregu państw, konsumujących zboże ruskie, Francja zajmuje piąte miejsce; gdy jednak zboże jest jedynym prawie produktem, eksportowanym z Rosji do Francji, nie dziw, że zatamowanie wywozu będzie miało nie małej wagi znaczenie w stosunkach handlowych obydwu państw.

— Podczas wczorajszego zebrania miesięcznego członków Towarzystwa ogrodniczego p. Edmund Jankowski zawiadomił, że Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę Mikołaj Michałowicz, prezes Towarzystwa pomologicznego, raczył nadesłać z Własnoręcznym podpisem list do Towarzystwa warszawskiego z wezwaniem o wzięcie udziału w tegorocznej międzynarodowej wystawie pomologicznej i o zjednywanie wystawców w obrębie gubernij Królestwa Polskiego.

— Czytamy w organie urzędowym gubernji warszawskiej co następuje: „Zdarzające się w zimie r. z. zuchwale napady band rozbójniczych na dwory obywatelskie i inne domy wywołały cały szereg środków, mających na celu zapobieżenie podobnym przestępstwom. Środki te zasadały się głównie na wzmocnieniu dozoru nad osobami podejrzanej kondyty. Nadto urządzone zostały patrole objeżdżające różne miejscowości i zobowiązano pod rygorem surowej odpowiedzialności wszystkich właścicieli majątków ziemskich, utrzymujących karczmy, zajazdy i t. p., aby o wszelkich dokonanych rabunkach lub przygotowujących się napadach niezwłocznie właściwą władzę zawiadomiali. Wszystkie te środki wpłynęły z jednej strony na uspokojenie strwożonych rozbójami mieszkańców, z drugiej zaś dopomogły do schwyta-

nia przestępców, jak np. dowódcy bandy rozbójniczej, Mielezarka. I w ciągu bieżącej zimy zastosowano podobne środki, a dzięki obławom, dokonywanym w poszczególnych powiatach: 1) w pow. kutnowskim podczas oblawy nocej na przestrzeni między Żychlinem, Dobrzelinem i Bedlnem odnaleziono skradzione krowy i konie, a w wielu wsiach pociągnięto do odpowiedzialności wartowników nocyjnych, którzy nie byli na swoich stanowiskach. Następnie zrewidowano w ciągu kilku nocy gminy: Krośniewice, Błonie, Mikstał, Rdutów i Dąbrowica. 2) W pow. łowickim podczas oblawy schwymano rabusią w Łyszkwowicach, gdzie zamiast jednego ustanowiono trzech stróżów nocyjnych. 3) W pow. nieszawskim, w gminie Raciążek, u Szulca znaleziono naboje rewolwerowe we wsi Tuczo, podejrzanego włóczęgę, w Osiecinach jedno, a w Grodzisku sześć podejrzanych indywiduów. 4) W pow. grójeckim zrewidowano wszystkie karczmy, zajazdy i mieszkania osób podejrzanych w Łęczeszycy, Kozietałach, Brzostowcu i Mogielnicy, gdzie przytrzymało 6 osób; w Mokotowie ujęto dwóch złodziei pobytowych, uciekających ku Warszawie, a w Miedzechowie, Murowanku i w Warce 8-ju. 5) W pow. nowomińskim w Świersku przytrzymało wraz z łupem złodziei koni Kowalskiego i i Frelacha. Podczas rewizji, dokonanej w Kałuszynie, wykryto 11 żydowskich domów modlitwy, których właściciele nie mieli pozwoleń.”

— Połączeń z rurami wodociagowemi ulicznymi posesyj prywatnych wyłącznie dokonywała dotychczas służba inżynierska wydziału eksploatacji kanalizacji i wodociągów i służbie tej jedynie były wiadome punkty połączeń służ, doprowadzających wodę z rur ulicznych do posesyj prywatnych. Z uwagi iż zimą zwłaszcza trudno jest odnaleźć położenie służ w razie ich uszkodzenia lub w razie robót, uskutecznianych w ziemi przez robotników Towarzystwa gazowego lub biur technicznych prywatnych, w r. b. na każdym z domów, zaopatrzonych w wodociąg, umieszczone będą tablice, szczegółowo wskazujące położenie służ na rurach ulicznych i połączenie z domem.

— *Warsz. gub. wied.* zamieszczają następujące zawiadomienie wydziału techniczno-budowlanego: „Właściciele cegielni z powiatu warszawskiego wystosowali podanie, prosząc o zmniejszenie obowiązujących w tutejszym kraju rozmiarów cegły i o zmianie terminów, oznaczonych dla przygotowania gliny. W sprawie tej wydział budowlany powziął takie rezolucje: 1) Co do rozmiarów cegły dla gubernij Królestwa Polskiego (11.34 × 5.67 × 2.835) fabrykanci powołali się, że rozmiary w Cesarstwie i za granicą są inne. Z uwagi jednak na postanowienie b. namiestnika z r. 1816-go, zatwierdzone następnie i ponowione w r. 1879-ym przez ministra spraw wewnętrznych, żądaniu fabrykantów nie można zadosyć uczynić i rozmiary cegły dotychczas obowiązujące bez wyjednania decyzji władzy wyższej nie mogą być zmniejszone. 2) Co się tyczy terminu przygotowania gliny, komisja techniczna zdecydowała dla gliny mniej tłustej przedłużyć termin do marca; glina zaś tłustiejsza obowiązkowo musi być przygotowana, jak poprzednio, przed dniem 13-ym stycznia.”

— W nadchodzącą sobotę, o godzinie pierwszej w południe, odbędzie się w drugim departamencie kryminalnym tutejszej izby sądowej egzamin na stopień starszego kandydata do posad sądowych; egzaminowi mogą być przytomni wszyscy etatowi urzędnicy sądowi.

— Władza edukacyjna wydała pozwolenia na prowadzenie w mieście naszym nowych zakładów naukowych: p. Leonowi Oranowskiemu 3-klasowej szkoły miejskiej; p. Tołwińskiemu 3-klasowego progimnazjum żeńskiego z oddziałem przygotowawczym i pensjonatem i p. Dymekkiej (na przedmieściu Brudno) 1-klasowej szkoły żeńskiej początkowej.

— Z powodu 50 ej rocznicy istnienia kolei warszawsko-wiedeńskiej, przypadającej w r. b., zarząd jej wyznaczył z funduszu zapasowego 30,000 rs. na urządzenia internatu przy instytucie inżynierów komunikacyj dla studentów, synów urzędników tejże kolei.

— Pomocnikiem dyrektora instytutu weterynaryjnego warszawskiego mianowany został p. Paweł Zacharow, magister nauk weterynaryjnych.

— W dniu wczorajszym przyjechali do Warszawy: gubernator warszawski rz. r. s. Andrejew z Odesy, prezes warszawskiego sądu okręgowego rz. r. s. Michał Pletz z Petersburga, pom. inspektora lekarskiego omskiego okręgu wojennego rz. r. st. dr. Łukomski z Omska i szambelan rz. r. s. Ambroży Zachorowski z Lublina.

— Z teatru i muzyki.

* Dzisiaj w teatrze Wielkim „Pan Twardowski”. Jest to już 298-me przedstawienie tego popularnego baletu.

wno wprowadzonych, jak kasa wdów i sierot, biuro informacyjne, biblioteka i czytelnia, w r. z. utworzona została doniosłego znaczenia kasa chorych, oraz wydział ubezpieczeń życiowych, a z pomniejszych inowacji wprowadzono gimnastykę, teraz zaś czynią się starania o urządzenie wykładów buchalterji i korespondencji.

Zawarta na bardzo dogodnych warunkach umowa w petersburskiem Towarzystwem ubezpieczeń, pozwala każdemu ze stowarzyszonych zabezpieczyć swój los na przyszłość. Dotąd ubezpieczyło się 32 członków na sumę rs. 110,000.

Sprawozdanie zatwierdzono jednomyślnie.

Po wysłuchaniu protokołu komisji rewizyjnej, zebranie przystąpiło do obrad nad budżetem, który przyjęto w następujących pozycjach: a) dochody: składki roczne (od członków rzeczywistych rs. 4,200 i od członków protektorów rs. 1,700) razem rs. 5,900, wpisowe rs. 100, procenty rs. 500, przewidywane wpływy za zwrot pożyczek rs. 1,200, odnajęcie sali na posiedzenia rs. 100—razem rs. 7,800; b) wydatki: na komorne, usługę, opał i światło rs. 1,940, na pensje dla urzędnika i inkasenta oraz na materiały piśmienne i amortyzację druków rs. 1,035, na pisma i gazety rs. 200, na zakup nowych księzek do biblioteki rs. 400, na wydatki biura informacyjnego rs. 400, na koszty ogólnych zebrań, druk sprawozdania, umeblowanie lokalu i amortyzację mebli rs. 350, na zapomogi rs. 200, na pożyczki rs. 1,000, na różne wydatki rs. 200, na spłatę długu bankowi Handlowemu rs. 456 (pozostaje jeszcze do uiszczenia rs. 100 w r. p.), na kapitał zakładowy rs. 1,575; przewyżkę dochodów nad wydatkami przewidziano na rs. 44, ogółem rs. 7,800.

Na członków komisji rewizyjnej wybrano pp. Ludwika Banascha, S. Barcińskiego (ponownie), Maurycego Frankla (ponownie), Edwarda Heimanna i Dawida Harba.

Posiedzenie zamknięto oświadczeniem, że wykluczone z zarządu dziennego dwie kwestje rozstrzygnięte zostaną na powtórne zebranie ogólnem za dwa tygodnie, które będzie prawomocne bez względu na liczbę członków.

NOTATNIK TERMINOWY.

— D. 1-go marca, o godzinie 5^{1/2}, po południu, w Towarzystwie dobroczynności odbędzie się posiedzenie członków wydziału ochron.

— D. 1-go marca, o godz. 10-iej zrana, w obecności delegatów władz, odbędzie się posiedzenie publiczne w warszawskim kantorze Banku państwa, a to w celu włożenia do koła numarów czteroprocentowych listów likwidacyjnych Królestwa Polskiego, a następnie ich losowanie.

— Darczne zebranie ogólnem członków Towarzystwa zalickowo-wkładowego grójeckiego odbędzie się d. 1-go marca, o godz. 2-iej po południu, w sali resursy. Porządek dzienny obejmuje: protokół zebrania ogólnego z r. z.; sprawozdanie zarządu wraz z bilansem i rachunkiem zysków i strat oraz wybory. W razie niedojścia do skutku tego zebrania, odroczone ono zostanie do d. 12-go marca.

SKRZYŃKA DO LISTÓW.

Szanowny Redaktorze!

W odpowiedzi na „Fraszke”, zamieszczoną przez p. Jul. Mohorta w nrze 50-ym *Kurjera Warszawskiego* z r. b., racz zamieścić i moją frazskę:

Pragniesz walki rymami? a no, to rymami:
Tak tedy jestem wołem z krótkimi rogami,
A oprócz tego jeszcze i rozum mam kręty...
Bravissimo! wybornie! jestem zbity... zmięty...
To jedno mnie pociesza, Juleczku mój drogi,
Ze chodzą po tej ziemi, Juleczku kochany,
Stworzenia, co od wołów mają krótsze rogi,
A i rozum szczuplejszy—pocziwe barany.
Które, gdy poetyczna chwyci je ochota,
W namalowane nawet wał i łbami wrota.

M. Rodoć.

ZE ŚWIATA.

× Z Krakowa donoszą nam pod dniem 22-im b. m.: Na prezesa tutejszego Towarzystwa technicznego wybrany został inżynier-budowniczy p. Władysław Kaczmarek, na jego zastępcę p. Mieczysław Dąbrowski, dyrektor zakładu gazowego.—Zmarł tu w 33-im roku życia Adam hr. Mycielski, w szerokiej sferach zażywiający zasłużonej sympatii. — Rodzice i opiekunowie młodzieży, uczęszczającej do szkół elementarnych, zanoszą prośby do władz szkolnych o zaprowadzenie w tych szkołach t. zw. nauki jednorazowej, t. j. aby dzieci tylko raz na dzień do szkoły chodzili. System ten, niedawno zaprowadzony w tutejszych szkołach średnich: gimnazjach oraz wydziałowych żeńskich, okazał się bardzo praktycznym. Proszący o zaprowadzenie tegoż systemu w szkołach ludowych prośbę swoją motywują tem, iż skoro zmiana okazała się pożyteczną dla dzieci dojrzałych, tem bardziej należy ją zaprowadzić dla zdrowia młodszych, a tem samem wziętych uczniów i uczennic.—Z wielkiem powodzeniem i uznaniem

krzyki koncertował tu kwartet czeskich artystów-muzyków, złożony z pp. Hofmana, Luka, Nedbala i prof. Wihana.—Teatr zapowiedział wystawienie Jordana „Myszy bez kota”.

× Wystawa wynalazków. Pomiędzy d. 30-ym kwietnia a 24-ym maja 1894-go r. odbywać się będzie w Wenecji wystawa międzynarodowa wynalazków przemysłowych, narzędzi gospodarczych, artykułów spożywczych, odzieży wszelkiego rodzaju, zbytkownych przedmiotów gospodarstwa domowego i t. p. Wszelkich informacji szczegółowych udziela dyrekcja wystawy: Venezia, Calle Vallaresso nr. 1330.

× Pamiątki na licytacji. Z Londynu donoszą: W początkach marca na licytacji publicznej odbędzie się sprzedaż 50 tomów, stanowiących część biblioteki Napoleona I-go na wyspie św. Heleny. Między książkami, z których każda ostemplowana jest pieczęcią bibliotek napoleońskich, znajdują się: „Historja Francji” w trzydziestu tomach Velly’ego, Villaveta i Garniera i jeden tomik „Gil-Blasa”. Książki te przywędrowały do Londynu z Niemiec. Gdy Napoleon umarł na wyspie św. Heleny, pozostałe po nim rzeczy przesłano do Europy i podzielono pomiędzy braci zmarłego. Hieronim Bonaparte otrzymał, między innymi, i wymienione książki, a po pewnym czasie ofiarował je baronowi Stöltzingowi, jednemu z panów swojego orszaku. Wdowa po baronie ofiarowała znów bibliotekę napoleońską jednej ze swoich siostrzenic, zamieszkałej w Anglii. Smutny stan majątkowy spadkobierców obdarowanej zmusił ich do pozbycia się niezwyklej, bądźco bądź, pamiątki.

× Skrzypce Paganiniego. W spuściźnie po znakomitym skrzypku Sivorim, zmarłym w tych dniach w Genui, pomiędzy innymi pamiątkami po Paganinim, znajdują się i skrzypce mistrza, na których po raz pierwszy wykonał słynny koncert na strunie G. W ogóle zbiór skrzypiec pozostałych po Sivorim przedstawia wartość bardzo wysoką.

× Burmistrz w spódnicy. Nowa-Zelandja nietylko dopuszcza już kobiety do urn wyborczych, ale powierza im urzędy administracyjne. W ostatnich czasach pani Elżbieta Yates objęła urząd burmistrza w Onehunga. Jest to dotychczas jedyny burmistrz pod panowaniem królowej Wiktorji. Pani Yates jest niewiastą niezwykle energiczną, to też opinja publiczna mniema, iż odda miastu Onehunga znaczne usługi.

BAŃKI MYDLANE.

Trzeba być bardzo pewnym siebie, aby się hazardować na schodzenie w głębinę wspomnień miłosnych.

Rożum niekiedy czyni nas nieszczęśliwymi; wówczas można powiedzieć o człowieku, iż otruł go własny jego lekarz.

W sprawach ważnych ludzie przedstawiają się zazwyczaj tak, jak się przedstawiać powinni; tylko w drobnostkach każdy przedstawia się w swem świetle naturalnem.

Stracony jest dzień, w którym nie rozeźmialiśmy się ani razu.

Człowiek bez zasad bywa zwykle człowiekiem bez charakteru; gdyby bowiem miał charakter, uczułby konieczność wytworzenia sobie zasad.

Mało kto nie ma zasad, ale rzadko kto ich się trzyma.

Głupota nie byłaby głupotą, gdyby nie obawiała się rozumu; tak, jak występki nie byłby występkiem, gdyby nie obawiał się cnoty.

Z madrygałów panny de Scudery.

Dziewczeta cichych westchnień
I szeptów niech się strzeżę:
Uszko—to droga do serca,
A serce—do wszystkiego...

Warszawa w rymach.

XXIII. Plac Teatralny.

Jak do serca wszystkie żyły
Sia krew żywa i gorąca,
Tak do placu pod teatrem
Spływa życie falą wrzącą.
Choć w śnie cichym drzemia nocy
Odleglejsze już dzielnie,
Teatralny plac wciąż czuwa,
Niezaspane ma wciąż lice.
Wieczny turkot na tym placu,
Ruch przechodniów, wózów jazda
Plac na wszystkie promienieje
Strony, niby jaka gwiazda.
Promień pierwszy—to Bielańska,
Promień drugi—to Wierzbowa,
Dalej—Stara Senatorska,
Senatorska obok Nowa.
W środku placu teatralna
Kolumnadę masz przed sobą.
Wyrzeżana w twardej głazie
Płaskorzeźba jej ozdoba.
Tu, na scenach dwóch największych,
W przedpółnocną spotkasz porę:
Melpomene na koturnach
I figlarną Terpsychorę;
Euterpe masz tu z fletem,
Talię z bluzczem z dobną szatą,
Polyhymnje zamysłoną
I miłosną masz Erato.

Tu Apollo, muz kochanek,
Na swej lirze grywa stale.
Pasem długim ale wąskim
Redutowe idą sale.
A w tych salach to zapustnych
Masek tłoczy się gromada,
To gra, śpiewem muzycznego
Towarzystwa brzmi estrada.

Na wpisy dla uczniów.

Klementyna Nepros, w rocznicę śmierci s. p. meza mego Augusta Nepros, rs. 100.—W dzień imieni s. p. Heleny Malinowskiej rs. 3.—Uczniowie 3-iej klasy p. Górskiego kop. 90

Dla wdowy z 4-em drobnymi dziećmi.

W dzień imieni s. p. Heleny Malinowskiej rs. 3.

Dla piętnastoletniego chłopca, zdolnego i pilnego ucznia chorego na płuc, którego matka, biedna wdowa leczyć nie jest w stanie. (Nowy-Świat № 8, m. 68).

Michał i Wacjo z Carskiego Sioła rs. 4.—W. Jas. z Elżawotgradu rt. 5.

Dla 5-ciu rodzin.

W rocznicę śmierci meza mego s. p. Augusta Nepros, składam rs. 100 na fundusz na kaucję dla Pawła Faszczy, a resztę do rozdzielenia dla:

Antoniego Ciemcioch, obłożnie chorego wyrobniaka, z żoną i 4-em drobnymi dziećmi. (Chmielna № 108, m. № 2).

Marjanę Altrych, chorą na nogę. (Mostowa № 21, m. 12).

Emilję Jaworecką, wdowę z 4-m drobnymi dziećmi. (Drewniana № 7)—i

Andrzeja Szelażowskiego, 78-letniego starca, b. drukarza, z chorowitą żoną (Marjensztad № 2, m. 4).

Klementyna Nepros.

— Szanowny Panie Redaktorze! Mając obecnie więcej nieco czasu wolnego—podjąłbym się zrobienia sukienek czy też ciepłych okryć dla dzieci mających wyjechać na kolonje letnie. Nie wiedząc jednak, do kogo należałoby zwrócić się z tą propozycją, ażeby otrzymać potrzebne materiały, uprzejmie proszę Szanownego Pana o pośredniczenie w tej sprawie. Niechaj choć w ten sposób i ja mogę się przyłożyć do ogólnej ofiary. Łączę wyrazy poważania z jakim pozostaje, właścicielka pracowni „La Saison” J. Kamińska (Nowogrodzka 37).

† Władysław Olendzki.

Ubyła nam dzisiaj jedna z najsympatyczniejszych postaci na niwie publicystyki miejscowej. Umarł Władysław Olendzki. Od półtora już roku złożyła choroba, wynikała zapewne z przepracowania mózgowego, groziła życiu tego do niedawna tak energicznego, ruchliwego, pełnego temperamentu w słowie i piórze człowieka z tym tak charakterystycznym, sumiastym wąsem, do którego nawykliśmy od lat dwudziestu.

Dzisiaj zrana nowy, silniejszy atak choroby położył kres dniom pracowitym i twórczym s. p. Władysława ku powszechnemu ubolewaniu wszystkich, którzy znali to pocziwe serce, ten prawy charakter i tę przyjemną, zamaszystą oryginalność, która miała odrębny swój styl i werwę we wszystkim, czego się dotknęła.

Olendzki urodził się w gubernji lubelskiej w 1843-im roku.

Po ukończeniu uniwersytetu heidelberskiego osiadł naprzód w Poznaniu, gdzie już w r. 1872-im wydawał przez czas niedługi tygodnik literacki. W r. 1874-ym przeniósł się na stałe zamieszkanie do Warszawy i tu odrazu zarysował się bardzo wybitnie, jako tryskający życiem i humorem, zdrowo obserwujący życie społeczne i umysłowe kronikarz *Niszy* pod popularnym tak wówczas pseudonimem Jacka Soplicy.

Z chwilą założenia *Słowa* Olendzki objął jego faktyczne kierownictwo i prowadził ten dziennik do pierwszej połowy r. 1887-go, poczem został redaktorem *Kurjera codziennego* i redagował tu dział polityczny do chwili zamknięcia powieki, szamocąc się po bohatersku z owładającą nim chorobą. Gdyby nie to gorączkowe trzymanie się pióra, to uparte zapracowanie się w chwili, gdy wypoczynek był nieomal warunkiem życia dla Olendzkiego, nie ubolewalibyśmy już dzisiaj nad przedwczesnym zgonem dzielnego szermierza.

S. p. Władysław posiadał wielostronne wykształcenie, mógł pisać o wszystkich przedmiotach z niewątpliwą kwalifikacją, a władał piórem ciętym, jedynem, obrazowem, zajmującym wówczas nawet, gdy poglądy i rozumowania autora mogły wydać się czytającemu paradoksalnymi.

Z wczesniej doby jego działalności pisarskiej pozostała dobrze napisana książka p. t. „Teorje polityczne XVI-go wieku”, która miała być wstępem do „Historji nauk politycznych od XVI-go do najnowszych czasów”. Przyjęte później zajęcia dziennikarskie, które tak właściwie odpowiadały jego krewkiej i namiętnej naturze, odwiodły go od pierwotnego zamiaru.

W pamięci pokolenia współczesnego imię s. p. Władysława nie rychło się zatrze. Brak nam go tu będzie w naszym życiu koleżeńskim i w pracy na niwie społecznej. Szkoda niemała, że tak szybko pokój mogiły rozpostarł się nad życiem, któremu wygodnie i swobodnie było właśnie w rwącym ruchu chwili.

Nekrologja.

Karol Adelstein,

obywatel m. Warszawy,

b. urzędnik b. komisji rządowej przychodów i skarbu, b. naczelnik zakładów górniczych w Królestwie Polskim,

po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, zasnął w Bogu dnia 26-go lutego 1894 r., przeżywszy lat 76.

Pograżeni w głębokim smutku: żona, dzieci, zięciowie, synowa, siostry i wnuki zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok dnia 1-go marca, to jest we czwartek, o godzinie 3-iej po południu z mieszkania w domu własnym (róg ul. Brackiej i Jerozolimskiej pod № 13) na cmentarz ewangelicko-augsburski.

Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

3-257

Witoldek Szumowicz,

syn Karola i Witoldy z Umiaszowskich małżonków Szumowiczów, po krótkiej i ciężkiej chorobie, zasnął w Bogu, przeżywszy lat 5. Stroskani rodzice zapraszają krewnych, kolegów i znajomych na wyprowadzenie zwłok w dniu 1-ym marca, z kościoła Wszystkich Świętych, o godz. 4-iej po południu na cmentarz powązkowski.—1054

† Dnia 14-go lutego r. b. w m. Jefremowie, gubern. tulskiej po długich i ciężkich cierpieniach, zmarła 1046

ś. p. Katarzyna Jadwiga Koczorowska,

panna,

o czem pozostały brat zawiadamia rodzinę i znajomych.

† W dniu 1-ym marca, tj. we czwartek, jako w drugą rocznicę śmierci 1047

ś. p. Franciszki z Osieckich Kiszakiewicz,

odbędzie się żałobne nabożeństwo, w kościele św. Anny (po-bernardyńskim), o godzinie 10-iej zrana, na które pozostały mąż z dziećmi zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych.

† Dnia 2-go marca, to jest w piątek, jako w szesnastą rocznicę zgonu 1049

ś. p. Marji z Sulimierskich Wojciechowskiej,

odbędzie się żałobne nabożeństwo za spój jej duszy, w kościele św. Józefa Oblubieńca na Krakowskim-Przedmieściu obok skweru, o godzinie 11-iej przed poł., na które pozostałe dzieci i wnuki zapraszają uprzejmie krewnych i przyjaciół.

† We czwartek, dnia 1-go marca r. b., w kościele po-karmelickim na Krakowskim-Przedmieściu, o godzinie 9-iej i pół zrana, odbędzie się żałobne nabożeństwo za duszę

ś. p. Higinia Wawrowskiego,

b. prezesa b. trybunału cywilnego, na które pozostały syn z żoną i dziećmi zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych. 1035

† W piątek, dnia 2 marca, jako w bolesną rocznicę śmierci

ś. p. Leoncjusza Landię,

odprawioną zostanie wotywa, o godzinie 10-iej zrana, w kościele po-karmelickim na Krakowskim-Przedmieściu.—1039

† Dnia 2-go marca, w piątek, o godzinie 9-iej i pół zrana, w kościele katedralnym św. Jana odbędzie się wotywa żałobna za duszę ś. p. księdza kanonika

Antoniego Biernackiego,

na którą zaprasza się krewnych i życzliwych. 1032

† Dnia 2 marca, w piątek, jako w bolesną rocznicę śmierci

ś. p. Anieli z Lipskich Wyrzykowskiej,

odprawioną zostanie msza święta za jej duszę w kościele św. Anny (po-bernardyńskim), o godzinie 10-iej zrana, na którą pozostała siostra zaprasza krewnych i życzliwych. 1017

† W dniu 1-ym marca r. b., to jest we czwartek, o godzinie 8-iej zrana, w kościele powązkowskim o dprawioną zostanie msza święta za duszę ś. p. Bronisława Lisieckiego, a to z legatu przez niegdy Bronisława Lisieckiego uczynionego, o czem rektor kościoła powązkowskiego interesowanych zawiadamia. 189

† Wszystkim życzliwym, którzy łaskawie uczestniczyli w pogrzebie ukochanego syna naszego

ś. p. Wacława Konopnickiego,

składamy niniejszem serdeczne „Bóg zapłać”.

RODZICE.

† Wszystkim, którzy tak licznie zebrani raczyli odprawiać na miejsce wiecznego spoczynku drogie nam zwłoki męża i ojca

ś. p. Leopolda Gaszyńskiego,

jak również i tym, którzy przy tej bolesnej stracie okazali tyle współczucia rodzinie zmarłego, wyrazy szczerego podziękowania składają żona i dzieci. 1050

Z Petersburga.

Birż. wied. piszą:

W dniu 26-ym b. m. odbyło się ważne dla wielu osób posiedzenie w piątej sekcji (drobnego przemysłu i rzemiosł) petersburskiego Towarzystwa popierania przemysłu i handlu pod przewodnictwem prof. A. A. Isajewa. Na posiedzeniu tem odczytany został referat komisji w kwestji polepszenia bytu rzemieślników. Główne wnioski referatu polegają na następującem:

1) Zbadać społeczne położenie przemysłu rzemieślniczego w państwie pod względem: prawnym, technicznym, ekonomicznym i bytowym. 2) Wprowadzić do obowiązujących obecnie praw w kwestji przemysłu rzemieślniczego zmiany następujące:

A) Co do samorządu rzemieślniczego: 1) Skasować stan rzemieślniczy jako oddzielny stan w państwie, znosząc jednocześnie podział rzemieślników na cechowych wieczyście i tymczasowo. 2) Otworzyć dostęp do stanu rzemieślniczego wszystkim osobom, zajmującym się rzeczywiście rzemiosłem, bez względu na stan, do jakiego należą. 3) Zachować samorząd rzemieślniczy, związany z interesami gospodarczymi i bytowymi rzemieślników. 4) Zmienić dotychczasowe urzędy rzemieślnicze („uprawy”) na urzędy innego typu. 5) Nadać prawo nalezienia do urzędu tylko osobom, zajmującym się istotnie rzemiosłem i posiadającym kwalifikacje na majstra lub podmajstrzego. 6) Urzędy ruskie i cudzoziemskie połączyć w jedną całość. 7) Skasować godność maklerów przysięgłych. 8) Nadać prawo rzemieślnikom zajęć jednorodnych do tworzenia cechów i zachować organizację cechową. 9) Nadać prawo utrzymywania uczniów tylko tym rzemieślnikom, którzy posiadają kwalifikacje na majstra. 10) Pozwolić osobom, które nie złożyły wymaganego egzaminu, na zajmowanie się rzemiosłem, nie nadając im prawa do brania udziału w samorządzie i utrzymywania uczniów.

B) Co do otwierania zakładów rzemieślniczych: 1) Pozwolić na otwieranie zakładów rzemieślniczych, oprócz wymienionych w specjalnej liście (t. j. mogących narażać mieszkańców okolicznych na niebezpieczeństwo lub niepokój), bez konieczności pozyskiwania za każdym razem pozwolenia, z warunkiem, aby przy samem otwarciu zawiadomiona była miejscowa władza policyjna. 2) Dla osób, które nie chciałyby korzystać z tego sposobu, zachować dawny, lecz z odpowiednim zredukowaniem formalności. 3) Ograniczyć do jednego miesiąca termin, w ciągu którego, licząc od dnia zawiadomienia o otwarciu zakładu rzemieślniczego, władza administracyjna może zamknąć warsztat za niezachowanie wymaganých przez prawo warunków. Po upływie tego terminu warsztat może być zamknięty tylko na mocy wyroku sądowego. 5) Urzędy miejskie oznaczają te miejsca, gdzie nie mogą być otwierane warsztaty, wymienione w liście pod p. 1-ym.

C) Co do ułatwienia kredytu: 1) Otworzyć dla kas zaliczkowo-wkładowych, organizowanych przez rzemieślników, kredyt z Banku państwa, i poddać obroty tych kas pod kontrolę ministerjum finansów. 2) Otworzyć dla rzemieślników kredyt w Banku państwa, w jego kantorach i oddziałach.

W gazecie *Birż. wied.* znajdujemy następującą informację:

„W celu wyjaśnienia niektórych szczegółów z zakresu praktycznej meteorologii wiejskiej organizator sieci meteorologicznej w okolicach naddnieprzańskich prof. P. J. Brounow, korzystając ze zjazdu na kontrakty kijowskie, zamierza zwrócić się do rolników z kilku zasadniczymi pytaniami, z których najważniejsze są następujące: 1) jakie usługi praktyczne pragnęliby pozyskać rolnicy od meteorologii i w jaki sposób usługi te mogłyby się urzeczywistnić w życiu praktycznym? i 2) w jaki sposób powinny być prowadzone tablice meteorologiczne, aby najbardziej odpowiadały potrzebom rolnictwa? Prof. Brounow zamierza rozesłać w danej sprawie odpowiedni kwestjonariusz.”

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

Petersburg 28-go lutego. (Tel. Agencji póln.)—Ogłoszone zostało rozporządzenie, udzielające J. E. Jenerał Gubernatorowi warszawskiemu Jenerał-Adjutantowi Gurko urlopu na kurację do południowej Francji. Termin urlopu nie jest oznaczony.

ZJAZDY NA RIVIERZE.

Wiedeń 28-go lutego. (Tel. pr. Kur. W.)—Spotkanie się cesarzów Wilhelma i Franciszka Józefa w Abbazji z królem Humbertem jest już rzeczą zadecydowaną.

Nizza 28-go lutego. (Tel. pr. Kur. W.)—Cesarzowa Elżbieta przybyła już do Cap St. Martin. Cesarz Franciszek Józef spodziewany jest jutro.

PODRÓŻ DO ABBAZJI.

Berlin 28-go lutego. (Tel. pryw. Kur. W.)—Cesarzowa z dziećmi odjeżdża d. 8-go marca do Abbazji. Cesarz przybędzie tam w połowie marca, prawie zaś równocześnie przyjedzie do Abbazji i cesarz Franciszek Józef.

TRAKTAT HANDLOWY.

Berlin 28-go lutego. (Tel. pryw. Kur. W.)—Na wczorajsze posiedzenie parlamentu posłowie przybyli jeszcze w większym komplecie, niż w pierwszym dniu obrad nad traktatem handlowym. Kardorff uzasadniał swój wniosek, żądający taryf dodatkowych przy różnicach waluty. Sądzi on, że wniosek jego zwróci się bardziej przeciw Indjom i Argentynie, niż przeciw Rosji. Przyjaciele jego polityczni nie widzą dla siebie należytej kompensaty w pomyślniejszem ukształtowaniu się kwestji walutowej, ponieważ wydelegowana przez rząd ankietą składa się przeważnie z fanatyków złota. Rolnictwo ponosi skutkiem traktatu dotkliwe szkody. Przyjaciele mowcy mają zaufanie do księcia Bismarka, że gdyby dziś jeszcze był kanclerzem, postarałby się o skuteczniejszą kompensatę dla interesów rolnictwa. Kanclerz państwa hr. Caprivi dowodzi wśród głębokiego zainteresowania się izby, że traktat ten ma rzucić pomost dla harmonijnego ukształtowania się stosunków handlowych pomiędzy Rosją a Niemcami. Sporów pomiędzy budowniczymi tego traktatu, jak utrzymuje prasa, nie było. W pewnych kołach patrzonoby chętnie na to, gdyby on, jako kierujący budową, spadł z rusztowania (weselość), ale cesarz, jako pan budowy, jest silnie przeświadczony o konieczności traktatu. Ministerjum pruskie i rada związkowa stoją, jak jeden mąż, przy wniesionym projekcie. Trójprzymierze uprawia politykę pokojową podobnie, jak traktat niniejszy, który, jako naturalna konsekwencja umów handlowych, zawartych poprzednio z Austrią i Włochami, nie krzyżuje w niczem interesów rolnictwa. W razie nieprzyjęcia traktatu przez parlament, wojna celna, tak szkodliwa dla pruskiej prowincyj wschodnich, musiałaby trwać dalej. Przemysłnictwo odrodziłoby się nanowo, zamknięcie granicy z produktami gospodarczymi przeniosłoby się i na ludzi. Handlowi naszemu stanąłby w drodze mur chiński. Gdybyśmy cofnęli podaną dziś rękę, prądy nam nieprzyjazne wzięłyby górę. Niemcy nie czynią nic więcej nad to, iż sprzedają raz jeszcze swoją taryfę konwencjonalną Rosji, a za to otrzymują, nie płacąc nic więcej, zapewnienie korzyści. Rosja chętnie sprzedaje swoje żyto w Niemczech; to może nam być tylko przyjemnem. Następnie zwraca się Caprivi energicznie przeciw związkowi rolników i kończy wśród gorących oklasków, jak następuje: Bismark oświadczył w r. 1878-ym, że pięćdziesięcioletnie z górą układy handlowe z Rosją nie były płonnymi. Bismark przyrzekł porozumienia temu torować drogę osobiście lub przez swoich następców przez dalszych lat pięćdziesiąt. Caprivi, jako spadkobierca Bismarka, dopełnia wiernie danych przyrzeczeń.

Berlin 28-go lutego. (Tel. pryw. Kur. War.)—W sferach parlamentarnych przeważa przekonanie, iż widoki przyjęcia traktatu handlowego skutkiem wczorajszej mowy Capriviego znacznie się wzmożyły. Popycie agrarjuszów osłabiła się bardzo przez to, że Caprivi tak niedwuznacznie stwierdził solidarność cesarza, rady związkowej i ministerjum pruskiego. Wszystkie dzisiejsze dzienniki poranne podnoszą z najwyższem uznaniem wczorajszą mowę Capriviego, jako dzieło prawdziwego męża stanu.

Berlin 28-go lutego. (Tel. pr. Kur. War.)—Półurzędownie zaprzeczono wiadomości *Vossische Ztg.* o opozycji Miquela przeciw zawarciu traktatu handlowego z Rosją. Całe ministerjum pruskie przekonane jest o konieczności zawarcia tego traktatu. Natomiast utrzymuje *Vossische Ztg.*, że inne źródła potwierdzają także wiadomość jej o opornem zachowaniu się ministra.

Berlin 28-go lutego. (Tel. pryw. Kur. War.)—Tutejsze bismarkowskie *Neueste Nachrichten* powia-

Sprawozdania z targów.

Targ zbożowy na placu Witkowskiego w dniu 28-ym lutego. — Dowozy ziarna w ogóle ograniczone. Pszenicy wy-

Magazyny tranzytowe przy stacji Praga kolei warszawsko-terespolskiej.

Sprawozdanie z dnia 28-go lutego 1894 r.

Table with 3 columns: wyszło (wag.), przyszł (wa), pozostaje (wagonów). Lists various goods like Zyta, Owsa, Maki żytniej, etc.

Razem 20 wagonów 16 wag. 704 wagonów

Cement. Spodziewają się ustanowienia nowych cen na przyszły sezon w ciągu 1 do 2 tygodni.

Nafta ciągle słabo, przy cenie około 14 1/2 kop. w Carycynie i rs. 1 kop. 1 w Warszawie z rezerwoaru.

Łój miał ceny mocne. Płacono stosownie do gatunku rs. 5.60 do 5.80, za pud.

Cukier. Odessa 23-go lutego. — Rafinada Białozłota rs. 5.60, Gniewan rs. 5.50, Czarnomorska rs. 5.40 do 5.60.

Libawa, dnia 21-go lutego. — Pogoda jasna, temperatura — 0° R. Zyto (za 120 funtów bez dopłaty w razie wagi wyższej, za straceniem 1/2 kop. za funt, przy wadze 115 do 120 funt. holend., zaś 1 kop. za funt poniżej 115 funt.)

Instytut LECZNICZO-GIMNASTYCZNY i SZKOŁA FECHTUNKU RUDOLFA GRAF' Marszałkowska 125 (wejście tymczasowe od Zielnej 20), 644

ŚLIZGAWKA W OGRODZIE SASKIM OTWARTA. Muzyka wojskowa we wtorki i piątki. 227r

Z. BEURAIN-KOSMOWSKA choroby zębów, zęby sztuczne. Krak.-Przed. 5. 49

Dr W. Wyczalkowski 20 lat praktyki szpital. jako naczelny lekarz chorób wener. i skór. przyjm. do 10 r. 3—6 po poł. Chłodna 12. 8569

Dr Jakób Halpern, b. lekarz na klinikach zagranicznych. Choroby skórne i weneryczne. Do 10 r. i od 3—5 po p. Nowy-Swiat 36. 920

W Londynie

Generalna Agencja dla Królestwa i Cesarstwa. Biuro Komisowo-Wywiadowcze

Adres: E. S. Naganowski, 12, Fitz Roy Road Regent's Park, (161) London, N. W.

KOMITET

Warszawskiego Towarzystwa Wioślarskiego podaje do wiadomości PP. Członków, że począwszy od d. 1-go marca aż do dalszej w tej mierze zmiany, we czwartek każdego tygodnia będą miały miejsce w lokalu zimowym zebrania towarzyskie członków i ich rodzin.

W sobotę, d. 3-go marca, odbędzie się w lokalu zimowym Wieczornica wyłącznie dla członków Towarzystwa. 258

KORESPONDENCJA PRYWATNA.

— Pieszczotce. — Jestem na miejscu. Pomyślnie. Jednego mi brak—ciebie jedyna! Bądź spokojna, ja wierny, niezmienny tobie. 1045

NOWOŚĆ

L'Année Scientifique et Industrielle 1893

par L. FIGUIER, poleca 249r

G. SENNEWALD, Miodowa Nr 6.

Sukcesorowie pozostali po Izraelu Alter, ogłaszają, że skradziony został

REWERS

za sumę rs. 246,50, wystawiony przez M. Allanda, na okaziciela, platny 20 Stycznia 1894 roku.—Zastrzega się, że zrewersu tego nikt użytku robić nie może i że o kradzieży tegoż dokumentu rozwinięte zostało śledztwo sądowe. 260r

Bez blagi.

Najtaniej sprzedaje biżuterję złotą, srebrną, Pierścionki najnowszych fasonów z brylantami i kolorowymi kamieniami, pierścionki 56 próby od rs. 2, ślubne obrączki złote od rs. 7 i t. d., kupuje złoto, srebro, zamieniam na nowe.—Przyjmuje obstalunki podług najnowszych wymagań oraz reparacje złocenie, srebrzenie, wszystko wykonywam tanio i sumiennie.—Oraczewski, jubiler, Nowy-Swiat № 36. 187

Karmelki z ziół od kaszlu „Ketty Boss”

fabryki B. SEMADENI w Kijowie. Wyłączna sprzedaż w Aptekach i Składach Aptecznych. 14r Główny Skład A. Wentzel, St.-Petersburg Cena w pud. met. 25 kop.

Najnowsze wydawnictwa Księgarni GEBETHNERA i WOLFFA w Warszawie.

- Krechowiecki Adam. Jestem. Powieść rs. 2.— Starosta Zygwulski. Powieść historyczna 2 tomy. Wyd. drugie rs. 2.— Prus B. (Al. Głowacki). — Emancypantki. Powieść 4 tomy rs. 5.— Sienkiewicz H. Pisma, tom XX rs. 1.50 Treść: Wyrok Zeusa.—Z wrażeń wioskich.—Organista z Ponikły.—U źródła.—Lux in tenebris luceet.—Bądź błogosławiona.—Pójdźmy za nim.—Listy o Zeli. 261r

Advertisement for 'TYGODNIK ROMANSÓW i POWIEŚCI' featuring works by Gomułcki Wiktor, Nowell, Dygasiński Adolf, Z Zagóna i Bruku, Pieśni Galla, Kostrzewski Franciszek, Pamiętnik, Kraszewski J. I., U Babuni. Price: Rs. 3 rocznie w Warszawie, z przesyłką pocztową Rs. 4. Kop. 75 kwartalnie. ADRES: S. Lewental w Warszawie, Nowy-Swiat № 41. 144r

LICYTACJA w Lombardzie na Pradze, przy ul. Żąbkowskiej № 7, rozpocznie się w dniu 23 Lutego (7 Marca) r. b., o godz. 12-iej w południe. 321

Zarząd Stowarzyszenia Spożywczego „MERKURY”, Gdy zawieszono w d. 18 Lutego r. b. Zebranie Ogólne Członków Stow. „Merkury” nie przyszło do skutku z powodu nieprzybycia dostatecznej ilości osób, Zarząd Stow. podaje do wiadomości, że drugie i ostateczne Zebranie, odbędzie się w dniu 4 Marca r. b., o godz. 10-iej zrana w Sali Tow. Przemysłu i Handlu. Przedmiotem obrad będzie: 1) Odczytanie i rozbiór Sprawozdania za II p. 1893 r. 2) Wniosek Zarządu co do rozdziału zysków. 3) Wybory do Władz Towarzystwa na 1894 rok. 4) Wniosek Zarządu dotyczący etatu na 1894 r. 5) Uwagi i wnioski Stowarzyszonego W-go Stodołkiewicza. 256r

Potrzebny do kupna majątek z łakami i lasemw dobrej komunikacji, mający obszaru trzydzieści kilka włók. Większy może być przyjęty na zamianę na 28 włók w bliskości Warszawy, w dobrej ziemi, dobrem gospodarstwie, z gorzelnią, tenże może być sprzedany.—Blizsza wiadomość Mazowiecka № 5, mieszk. № 2, od godz. 12-iej do 2-iej po poł. 172

Konkurs. W Zakładzie sierot i ubogich w Drohowyżu fundacji hr. Skarbka, jest do obsadzenia od dnia 1-go Kwietnia r. b., posada rz.-kat. kapelana, który prócz funkcji duchownych obowiązany będzie spełniać obowiązki katechety w szkole zakładowej i na kursie technicznym, a ewentualnie objąć kierownictwo tejże szkoły na podstawie upoważnienia właściwej władzy.—Do posady tej przywiązana jest placą roczna 300 zlr. (t. j. trzysta zlr.), oraz 100 zlr. za kierownictwo szkoły, wolne pomieszkanię z opatem, wikt 1 stołu, pranie i usługi. Kandydaci zechcą wnieść podania na ręce Kuratorji Fundacji hr. Skarbka we Lwowie, w gmachu teatralnym, najpóźniej do dnia 15-go Marca r. b. 225 We Lwowie, dnia 14 Lutego 1894 r.

Advertisement for 'Woda Kolońska Kwiatowa № 4711' and 'Bukiety Nadreńskie' by W. Puchalski. Includes text: 'Najlepsza Woda Kolońska Kwiatowa № 4711. Bukiety Nadreńskie zapachów następujących: Rozchodnik, Goldlack, Jaśmin, Heliotrop, Konwalia, Opoponax, Rzędza, Róża Nadreńska, Fioletek Nadreński, Kwiaty Nadreńskie i Marzanka. Wytworne, długotrwałe i tanie perfumy do chustek. Wyroby te są do nabycia we wszystkich znaczniejszych perfumerjach i składach materiałów Aptecznych 44r Strzedz się należy podrabiania.'

Lekcje Tańców udzielam u siebie i po domach prywatnych 240 W. PUCHALSKI Elektoralna 53.

OGŁOSZENIE. Zarząd Drogi Żelaznej Iwangrodzko-Dąbrowskiej wzywa niniejszem życzących podjąć się dostawy dla tejże drogi w roku 1894-ym gruzu około 400 sążni sześciennych wraz z naładowaniem tego materiału do wagonów. Gruz takowy pochodzić ma z kamieni twardego gatunku, może być i ścisły kamień wapienny, używany jako wierzchni balast na drodze żelaznej warszawsko-wiedeńskiej. Deklarację przy załączeniu wadium pierwiastkowego w ilości rs. 600 i oświadczeniu cen oraz terminu dostawy, składane być mają lub nadsyłane pocztą do zawiadującego wydziałem materiałów w Radomiu nie później jak do godziny 12-iej w południe 1 (13) marca roku bieżącego. Dostawa ukończoną być powinna najdalej do 1-go października 1894-go roku. Zarząd drogi zastrzega sobie prawo wyboru dostawcy. Warunki dotyczące w mowie będącego przedsiębiorstwa są do przejrzania w kantorze zawiadującego wydziałem materiałów w Radomiu każdorazowo, wyjąwszy dni świąteczne, od godziny 11-iej zrana do 3-iej po południu. 267

PIORUNOCHRONY

Najlepszej konstrukcji, według najnowszych zasad, Dzwonki elektryczne, telefony domowe, ostrzegacze na wypadek ognia lub kradzieży, urządza tak w mieście jako i na prowincji.

Międzynarodowe Towarzystwo Telefonów Bell'a,

łącze za dobroć użytych materiałów i za dokładne wykonanie urządzeń i podaje się rocznej konserwacji takowych. 3r

Warszawa, ulica Prózna Nr 10.

„URANIA”

Zakład Elektro-Mechaniczny

w Warszawie, Marszałkowska Nr 119.

Oświetlenie elektryczne.—Dzwonki.—Baterje.—Najnowsze systemy ubezpieczeń mieszkań i sklepów od okradzenia.—Patentowane zegary elektryczne ściennie i wieżowe, po cenach niższych od praktykowanych.—Patentowane za granicą aparaty do wytwarzania nowych efektów świetlnych. Zastosowanie dla wystaw teatralnych, baletu i wystaw w ogólności.—Zakład pozostający pod kierunkiem inżyniera mechanika, wykonywa modele nowych wynalazków według planów lub szkiców.—Obstalunki i reparacje, uskuteczniają się na termin i po cenach możliwie niskich. 305

Wielki wybór WYCIERACZEK do nóg

z włókien kokosowych, manilowych i innych oraz

CHODNIKÓW KOKOSOWYCH

różnej szerokości, do pokrycia korytarzy, schodów, kantorów i t. p. użytku, w gątniach tylko wyborowych.—Handlującym rabat.

Specjalny magazyn przy Składzie Szczotek i Pendzli

Aleksandra FEISTA

w Warszawie, przy ulicy Senatorskiej. 199r

Inżynier H. HOPFENBLUM

Biuro Techniczne,

Warszawa, ul. Zgoda Nr 5.

Plany, projekty, kosztorysy.—Roboty budowlane.—Urządzenia kanalizacyjne i wodociągowe.—Wentylacja, ogrzewanie, zaprowadzenie światła elektrycznego i t. d. 342

ERYWAŃSKA 6.

Skład Komisowy i detaliczny

Win, Koniaków, Likierów zagranicznych i t. p.

gwarantowanej czystości

pierwszorzędnych domów reprezentowanych przez

p. Kazimierza Dobieckiego,

pod którego dyrekcją i skład detaliczny zostaje, poleca Wina odleżałe.—Wybór wielki.—Ceny bardzo umiarkowane.—Cennik na żądanie.—Wielki wybór Cygar Hawańskich, z domu A. J. Reynvaan w Amsterdamie.—Najlepsza oliwa Nicejska firmy L. Cabrie et Cie, po rs. 1 kop. 50 duża butelka.

Herbata z jarmarku w Irbicie. 244r

ERYWAŃSKA 6.

POTRZEBNY JEST

Motor gazowy

używany; w dobrym stanie, o sile 5—8 koni.—Oferty pod lit. J. F. przyjmuje Biuro Ungra, Wierzbowa 8. 245r

Dla PP. Kuchmistrzów.
W Busku,

gdzie znana skuteczność wód mineralnych, sprowadza z całego kraju — jako i z Cesarstwa licznych kuracjuszków są do wynajęcia w pryncypalnych punktach dwa lokale odpowiednio urządzone na restaurację, jeden w miasteczku w murowanym piętrowym domu, drugi w Willi „Wislica,” tuż obok parku Zakładu kąpielowego. — Sezon kuracyjny trwa od 20-go Maja do 20-go Września.—Bliższa wiadomość u właściciela Feliksa Honowskiego, stacja pocztowa Busk, gubernja Kielecka. 341

SĄ DO SPRZEDANIA

kartofle

kuchenne, zupełnie dobre do jedzenia w każdej ilości.—Wiadomość w Administracji dóbr w Willanowie. 193r

DO MATEK i GOSPODYN.

Polecamy mleko z mleczarni „BRONISŁAWA,” pod nadzorem Laboratorium d-ra Stepińskiego, mleko dostarczane z firm podmiejskich trzy razy dziennie, dozór lekarski nad zdrowotnością krów i dobrocią mleka, daje zupełną gwarancję dobroci.—Kwarta tylko 10 kopiejek.—Mleko sterylizowane na pokarm dla niemowląt (ssa-ków), według metod naukowych.—KEFIR przyrządzany na sposób wschodni i według ostatnich wyników naukowych.—Mleczarnia przy Laboratorium d-ra Stepińskiego, Żłota 35.—Zamawiać można: Czerski, Marszałkowska 148; Apteka Truskowskiego, Nalewki 28; Apteka Koscińskiego róg Miłej i Muranowa; Apteka Iwańskiego, Twarda 34; Apteka Popiela i Lipskiego, Nalewki 24; Skład win Truskalskiego, Chłodna róg Białej 2. 214

M-ME WANDA

16. ERYWAŃSKA 16.

WYPRZEDAŻ

DOROCZNA

Koronek, Haftów, Towarów wełnianych, Batystów francuzkich, Zefirów i Kretonów, niżej ceny kosztu, 251r
rozpoczyna się od d. 1 Marca, t. j. we Czwartek.

WIELKA WYPRZEDAŻ

UBIORÓW DZIECINNYCH

w dobrym guście, rozpocznie się 1-go Marca

w Magazynie E. GUNDELACH.

Nowy-Swiat 53. 340

Ceny bardzo niskie.

ZA WIADOMIENIE.

Niniejszem mam honor zawiadomić, że w końcu Marca r. b. otwieram SKŁAD APTECZNY i FARB przy ulicy Chłodnej № 26, w domu W-go Majewicza.

Prowizor farmacji S. Leisermann.

343

Nauka i wychowanie.

Szkoła kroju i szycia Skwareckiej, Plac św. Aleksandra 14, otrzymałszy dyplom z pierwszej szkoły kroju w Paryżu „Abla Goubeaud,” gdzie Worth angażuje krojezynie, przyjmuje uczennice praktykujące na materiałach szkoły. 2932

Artystyczno-rzemieślnicza szkoła żeńska Ja-Adwigi Przewońskiej, Niecała 10, nagrodzona medalami za najlepsze wykłady rzemiosł i najzgrabniejszy krój. Dla praktyki pracownia sukien i kapeluszy. Wyjątkowy kurs galanterji na materiałach szkoły. Pensjonarki przyjmują się. 3083

Akcentem paryskim udzielam konwersacji francuzkiej u siebie. Zastać od 1—2, Żłota 20, mieszkania 6. 7289

Buchalterji i rachunkowości handlowej nau-uczyciel S. Rogulski Niecała 4. 7286

Biuro pedagogiczne rekomenduje nauczy-cielki, netrów, guwernantki i bony. War-szawa, Mazowiecka 11. Marek—dawniej Da-browska. 5984

Lekcje muzyki, francuzkiego, cena przystępna. Marszałkowska 60, m. 19. 6931

Chcę brać lekcje francuzkiego od paryżanki, Cze znajomością niemieckiego. Oferty sub „Paryżanka” przyjmuje Kurjer. 7160

Gimnazistka, muzykalna, stara się obo-gwiazdka nauczycielki na wyjazd. Oferty przyjmuje Kurjer „N. N. 1.” 7183

Lekcje francuzkiego z ruskim i polskim, Lpraktycznie i teoretycznie, literatura i inne przedmioty. Hoża 34, m. 5. 7226

Nauczyciel języka francuzkiego, z wykształceniem uniwersytetu paryżkiego, posiadający upoważnienie tutejszego okręgu naukowego, udziela lekcji języka i literatury francuzkiej. Wspólna № 20, mieszkania 3, od g. 4-ej do 6-ej. 6834

Nauczycielka wyższa, udziela lekcji, k o-repetycyj, przysposabia do szkół. Leszno 49, m. 20. 7286

Nauczycielka poszukuje lekcji, korepety-cyj. Patent wyższy, (stopnie celujace), fran-cuzki z konwersacją, muzyka, rysunki. Oferty przyjmuje Kurjer Warsz. dla „X. R. T.” 7229

Potrzebna francuzka do dwojga dzieci. Kr-u-cza 31, m. 17. 834r

Szkoła kroju, zapis uczennice codziennie;—Stamcze potrzebne panny kompletnie uzdol-nione. Świętokrzyszka 7. 6963

Śpiewu lekcje. Metoda pierwszorzędnych ś-metrów. Warunki dogodne. Adres: Chmiel-na 23—7. „Udzielający lekcji śpiewu.” 7255

Uczennica konserwatorium udziela lekcji Umuzyki. Ulica Chłodna 12, skład herbaty Tsin-Luń. 7196

Zakład frebrowski Anieli Kostka, Leszno № 34. Zapis codziennie. 6189

Zakład frebrowski Zofji Garbowskiej, Zielna 11, zapis codziennie. 7282

Zakład frebrowski Marji Chełmońskiej, Z-Ciepla 5, zapis codziennie. 7276

Zakład frebrowski Ludwiki Jahołkowskiej. Z-Wspólna № 40. 7240

Doniesienia osobiste.

Dla okaziciela premjówki № 16/03451 list na pocztę. 7162

List dla „Pieszczoški” na pocztę. Okazi-Lciel kwitu Kurjera Warsz. 6318. 338r

List na pocztę dla Ch. M. 25 od W. na se-Lrjo. 7287

Listów Ch. M. 25, „Na serjo” i Ch. M. 25 Lna pocztę niema. 7260

Młody człowiek, syn znanego kupca-restau-ratora, wykształcony, fachowiec, właściciel pierwszorzędnego zakładu restauracyjnego, poszukuje dożgonnej towarzyski, ładnej, młodej, inteligentnej, z dobrego domu, z po-sagiem 15,000—20,000 rubli. Oferty poste-restante w Warszawie dla okaziciela trzyru-błówni № B. E. 639146 z roku 1892. Dyskre-cja zapewnią się pod słowem. O wysłaniu li-stu zawiadomienie w Kurjerze. 6883

Ukazicielowi kwitu № 756 list poste-rest. Warszawa wysłany. 7166

Szlachcicowi N. A. E. poste-restante Lu-blin list wysłany. 7274

Technik X. X. 24 ma list na pocztę. 7205

Posady i prace

a) Poszukiwana.

Bona niemka, frebłówna, poszukuje miejsca pod 1-go marca. Oferty pod „Frebłówna” proszę składać w Kurjerze. 6726

